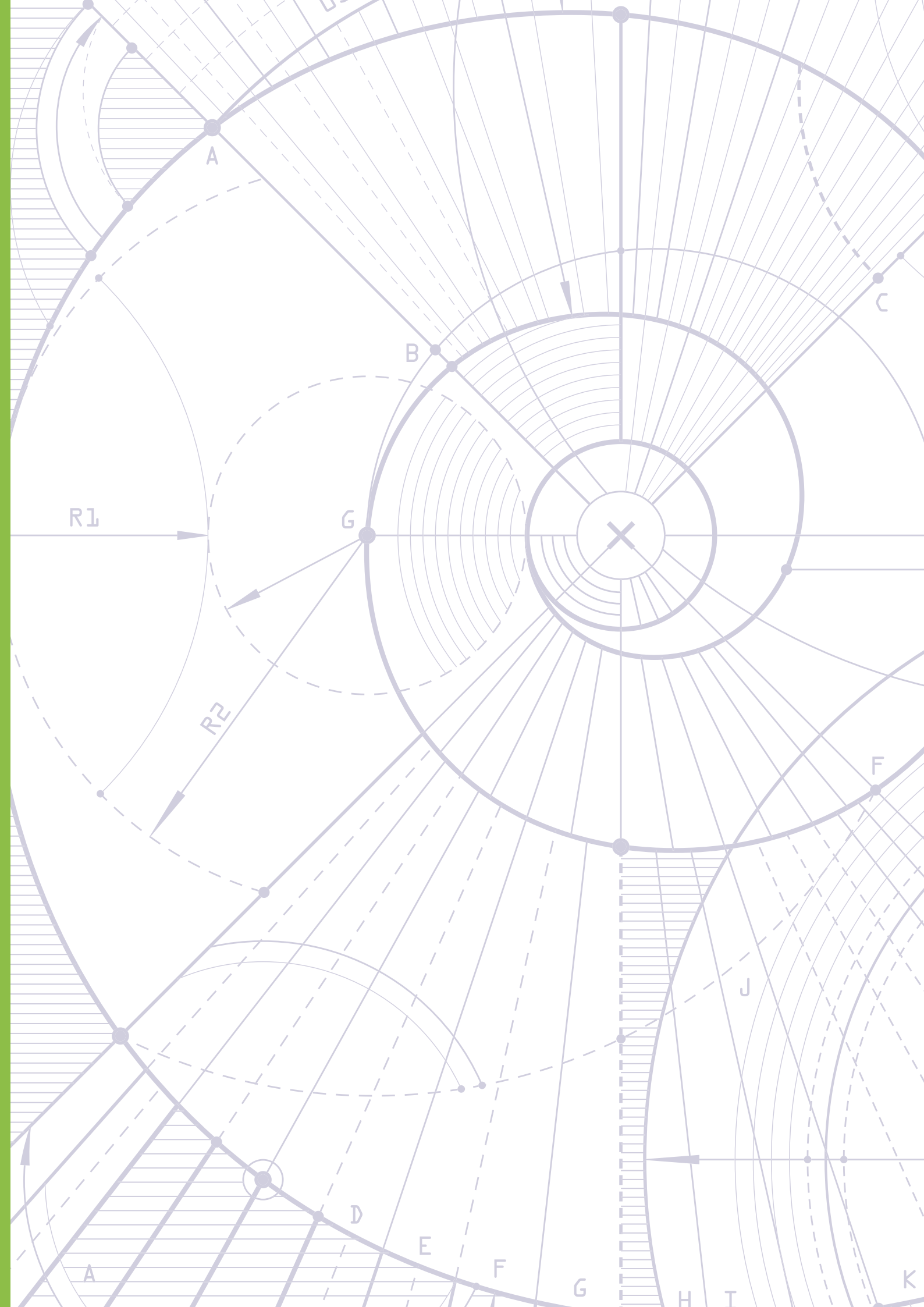


A A S T A R A A M A T  2011

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

SISUKORD

EESSÖNA	3
TEGEVUSEESMÄRGID JA VÄÄRTUSED	4
Eesmärgid.....	4
Väärtused.....	4
OHUTUSE SUURENDAMINE	5
Ehitised ja ehitustegevus.....	6
Elektripaigaldised ja -tööd.....	7
Masinad	8
Liftid ja köisteed	9
Surveseadmed	9
Gaasiseadmed ja -paigaldised.....	10
Ohtlike kemikaalide käitlemine.....	11
Pürotehnika ja lõhkematerjalid	12
Kaevandamine	12
Raudteeohutuse järelevalve.....	14
USALDUSVÄÄRSUSE SUURENDAMINE	18
Ehitustooted	18
Elektriseadmed	19
Sideseadmed	20
Sideteenused	21
Legaalmetroloogia	23
PIIRATUD RESSURSI KASUTAMISE KORRALDAMINE	24
Numeratsioon.....	24
Sagedushaldus.....	26
Raudteeinfrastruktuur	28
ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST, ARENDUSTEGEVUSED, AMETNIKUD JA EELARVE	31
Ametnikud.....	32
Riigilõivude laekumised riigieelarvesse.....	33
Eelarve	33





Hea lugeja

Hoiad käes Tehnilise Järelevalve Ameti aastaraamatut, milles anname sulle põhjaliku ülevaate meie organisatsioonist ja tegevusest 2011. aastal.

2011. aastal jätkunud kohaliku majanduskeskkonna taastumine mõjutas ka Tehnilise Järelevalve Ameti tegevusprioriteete ning kasvatas töömahtu. Tegime mitmes valdkonnas rekordilise arvu menetlusi ja kogusime riigilõive rohkem kui kunagi varem. Tulevikuootused muutusid aasta jooksul sellegipoolest mõõdukamaks seoses lahendamata probleemidega Euroopa ja maailma majanduses ning uue majanduslanguse võimalusega.

2011. aasta oli Tehnilise Järelevalve Ametile tulemuslik. Eraldi tooksin esile avalikud konkursid, millega andsime kasutusse täiendava sagedusressursi digitaalsele ringhäälinguteenusele ja mobiilse andmeside pakkumiseks sagedusalas 2,5 GHz. Tehnilise Järelevalve Amet saavutas möödunud aastal olulise kohtulahendi, mis rõhutab ja täpsustab ehitamisega seotud osapoolte vastutust ehitusseaduses.

Põhimõtteliseks muutuseks Tehnilise Järelevalve Ameti töös oli e-teenuste keskkonna ja ohutusportaali kasutuselevõtt. Need on edaspidi pidevalt arenevad tööriistad, mis tõstavad meie töö efektiivsust ning laiendavad võimalusi meiega suhtlemiseks.

2012. aastal pingutame, et Tehnilise Järelevalve Ameti e-teenuste kasutajakond oluliselt suureneks. See eeldab teenuste töökindlust, mugavust ja kasutusvõimaluste pidevat edasiarendamist. Kutsun ka kõiki aastaraamatu lugejaid Tehnilise Järelevalve Ameti e-teenustega tutvuma ja tagasisidet andma.

Heade soovidega

Raigo Uukkivi
peadirektor



(TEGEVUSEESMÄRGID JA VÄÄRTUSED)

EESMÄRGID

Tehnilise Järelevalve Amet on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas tegutsev asutus, mille laiemaks eesmärgiks on riigi majanduspoliitika elluviimisele kaasaaitamine läbi ohutuse suurendamise, piiratud ressursi otstarbeka kasutuse korraldamise ning toodete usaldusväärsuse tõstmise tootmiskeskondade, tööstus-seadmete, raudtee ja elektroonilise side valdkonnas.

Tehnilise Järelevalve Ameti tegevuse põhieesmärgid on:

ohutuse suurendamine, teenuste ja toodete usaldusväärsuse tõstmine ning piiratud ressursi kasutamise korraldamine.

Ohutuse suurendamisel on meie eesmärkideks objektide ja protsesside ohutuse tagamine ning vastava teadlikkuse suurendamine.

Usaldusväärsuse tõstmisel on meie eesmärkideks teenuste kättesaadavuse ja nõuetekohasuse tagamine, toodete ühilduvuse, ressursisäästlikkuse ning usaldusväärsuse tagamine ja teadlikkuse suurendamine.

Piiratud ressursi kasutamise korraldamisel on meie eesmärkideks piiratud ressursi optimaalse kasutamise ja jätkusuutlikkuse tagamine.

Eesmärkide saavutamiseks teostame järelevalvet meie tegevusvaldkondi reguleerivate õigusaktide nõuete täitmise üle, osaleme õigusaktide ja arengukavade väljatöötamisel ning tegevusvaldkondadega seotud projektide ettevalmistamisel ja elluviimisel.

VÄÄRTUSED

Tehnilise Järelevalve Ameti visiooniks on olla kõrge mainega, efektiivselt toimiv, kompetentne ja usaldusväärne regulatsiooni- ja järelevalveasutus Euroopas.

Tehnilise Järelevalve Ameti põhiväärtusteks on:

- Olla kompetentne ja usaldusväärne partner, kelle tegevus on läbipaistev, lahendused asjatundlikud ja erapooletud ning asjaajamine korrektne. Oluline osa meie töös on ennetustegevusel. Seadusega antud volitusi kasutame kaalutletult ja proportsionaalselt.
- Olla ühtne, selgete tegutsemispõhimõtetega mainekas riigiasutus, mis pakub arendavat ja huvitavat tööd, head töökeskkonda ja konkurentsivõimelist töötasu ning hindab ametnike pädevust ja tööd.
- Olla konstruktiivne ja avatud riigiasutus, mis töötab ühiselt seatud eesmärkide saavutamise nimel.
- Olla rahvusvahelisel areenil tasakaalukas ja uuendusmeelne, oma riigi huvide eest seisev organisatsioon, kes jagab oma teadmisi ja õpib ise.



(OHUTUSE SUURENDAMINE)

Tegeleme ohutusalase järelevalvega elektripaigaldiste ja elektritööde, ohtlike kemikaalide käitlemise, küttegaasiseadmete ja -paigaldiste, liftide ja köisteede, masinate, surveseadmete, kaevandamise ja lõhketööde ning pürotehnika, ehitiste ja ehitustegevuse, raudtee-ehituse ning raudteeveeremi ja raudteeliikluse üle.

Ehitusalal kontrollime nii ehitisele ehitamise ja hilisema kasutamise käigus esitatavate nõuete kui ka ehitusprotsessis osalejatele (omanik, ehitaja, omanikujärelevalve teostaja jne) pandud kohustuste täitmist. Samuti kontrollime majandustegevuse registri registreeringu õigsust ja nõuetekohase vastutava spetsialisti olemasolu. Kooskõlastame ka avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendatud ehitisi kavandavaid detailplaneeringuid ja projekteerimistingimusi.

Elektriohutuse osas kontrollime elektripaigaldiste kasutamise ohutust ja nõuetekohasust, elektritöötetevõtete ohutusnõuete järgimist ja töid juhtivate isikute pädevust. Kontrollime elektriliini kaitsevõõndites tegutsemise nõuetekohasust. Teostame järelevalvet tehnilise kontrolli teostajate ja personali sertifitseerimisega tegelevate asutuste üle.

Ohtlike kemikaalide käitlemise osas teostame järelevalvet käitlemise ohutuse, ohtlikkuse kategooria määramise, teabelehe ja ohutusaruande nõuetele vastavuse ning kemikaali arvestamise ja kemikaalist teavitamise nõude täitmise üle.

Kaevanduste, karjäärde ja turbaväljade järelevalve käigus kontrollime kaevandamise tehnoloogia ohutust ning kaevandamise dokumentatsiooni (projektid, arengukavad, tehnoloogiline dokumentatsioon) vastavust nõuetele, lisaks jälgime maavarade rikastamis- ja esmatöötlemisprotsesside vastavust ohutusnõuetele. Viime läbi kaevandamise vastutava personali pädevuseksameid.

Lõhkematerjalide ja pürotehniliste toodete järelevalvet teeme toodete käitlemise (valmistamine, hoidmine ja kasutamine) nõuetele vastavuse osas, lisaks viime läbi lõhkematerjalisektori personali ja pürotehnilise toote käitlemise korraldaja pädevuseksameid.

Masinaohutuse järelevalve osas kontrollime masinate, sh nende ohutusseadiste nõuetekohasust. Registreerimisele kuuluvate kraanade, kaubaliftide ja tõstukite juures kontrollime vastutavate isikute ja käitajate nõuetekohasust, tehnilise kontrolli olemasolu ning paigaldamise, ümberehitamise ja remondi nõuetele vastavust. Samuti jälgime tehnilise kontrolli teostaja ja vastutavate isikute eksamineerijate vastavust kehtestatud nõuetele. Lisaks teostame järelevalvet potentsiaalselt plahvatusohtlike keskkondade määramise nõuetekohasuse ning seal kasutatavate seadmete ja kaitstesüsteemide nõuetele vastavuse üle.

Liftide ja köisteede osas kontrollime tehnilise kontrolli teostaja tegevuse nõuetekohasust ning lifti paigaldajate, remontijate ja hooldajate ning personali sertifitseerijate tegevust.

Küttegaasi (maagaas, vedelgaas, biogaas, tehiskaas) kasutamise ohutuse tagamiseks kontrollime gaasipaigaldiste kasutamist, ehitamist ning gaasitööde teostamist. Samuti jälgime gaasipaigaldiste vastavust ohutusnõuetele ning kontrollime müügil olevate gaasiseadmete nõuetekohasust.

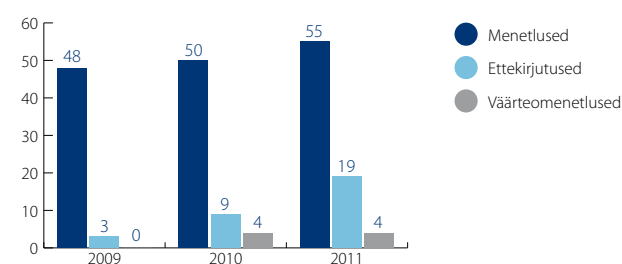
Surveseadmete puhul kontrollime nende nõuetele vastavust, samuti paigaldamise, kasutamise, remontimise ja ümberehitamise ning ohtliku vedeliku anuma valmistamise nõuetele vastavust ning tehnilise kontrolli teostaja ja valmistaja ettevõttele sätestatud nõuete täitmist. Jälgime ka survetorustiku kaitsevööndis tegutsemise nõuetele vastavust.

Raudteeohutuse alal väljastame ohutustunnistusi raudtee-ettevõtjatele, ehitus- ja kasutuslube raudteerajatistele ning kooskõlastame raudteerajatiste ehitusprojektide aluseks olevaid planeeringuid ja projekteerimistingimusi. Koostöös Autoregistrikeskusega väljastame vedurijuhilubasid. Kontrollime raudteeinfrastruktuuri (rööbastee, side- ja turvanguseadmed, raudteeülesõidud) ehitamist, korrashoidu ja kasutamist ning tegevusi raudtee kaitsevööndis. Jälgime raudteeohutuse ja raudteeliikluse korraldamise eest vastutavate isikute pädevust ning teeme järelevalvet raudteetranspordi tuleohutusnõuete täitmise ja ohtlike kaupade veo korralduse üle.

EHITISED JA EHITUSTEGEVUS

2011. aastal viis Tehnilise Järelevalve Amet ehitiste ja ehitamise nõuetele vastavuse kontrollimiseks läbi 55 menetlust, algatas 4 väärteomenetlust ja tegi 19 ettekirjutust. Kontrolliti 127 valdkonnas tegutseva ettevõtja majandustegevuse registri registreeringu olemasolu ja andmete õigsust ning tehti 20 ettekirjutust registreeringu andmete õigsuse taastamiseks. Korduva ettekirjutuse täitmata jätmise tõttu kustutati 9 ettevõtte majandustegevuse registri registreeringu.

Ehitamise ja ehitiste nõuetele vastavuse järelevalve perioodil 2009 - 2011



2011. aastal ehitati Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve tulemusena ohutuse tagamiseks ümber Eesti suuremate kinosaalide ripplae. Tallinnas asuva Coca-Cola Plaza ja Tartus asuva Cinamon Tartu kinokeskuse kinosaalide ripplagede nõuetele vastavuse hindamiseks algatatud menetluste käigus selgus, et mõlema kinokeskuse kinosaalide ripplagede konstruktsioonid vajavad ohutuse tagamiseks täiendavat tugevdamist, mida Tehnilise Järelevalve Ameti ettekirjutusel ka tehti.

Suuremahuliseks kujunes Põhja-Tallinnas asuva büroohoone rekonstrueerimise ja laiendamise osas alustatud menetlus. Menetluse käigus selgus, et hoonesse on vahekorraeid ehitades jäetud olemasolevad kandekonstruktsioonid vajalikul määral tugevdamata, mistõttu ei vastanud ehitise ehitusseaduse nõuetele ega olnud kasutamiseks ohutu. Lisaks oli büroohoone arendaja müünud kasutusloata bürooos ruume, nimetades neid korteriteks. Tehnilise Järelevalve Ameti ettekirjutusel viis arendaja

hoone ehitusseaduse nõuetega vastavusse. Lisaks määrati arendajale ja ehitajale seoses oluliste ehitusseaduse rikkumistega väärteo korras rahalised karistused. Kinnisvara soetajatel tuleks enne tehingut muu hulgas veenduda ostetava ehitise kasutusloa olemasolus ning sellele kantud kasutusotstarbe ja kavandatud kasutuse vastavuses.

Solarise juhtum löi pretsedendi ja laiendas hea ehitustava mõistet

2011. aastal jätkus Solaris Keskuse Cinamoni kinosaaali ripplae projekteerimise ja ehitamise kohtuvaidlus. Kohtuvaidlus lõppes Tehnilise Järelevalve Ametile edukalt – kohus kinnitas ameti poolt teostatud menetlustoimingute ja uurimiskokkuvõttes esitatud järelduste õiguspärasust. Üheks oluliseks vaidlusküsimuseks oli, kas Cinamoni kinosaaali ripplae ehitamiseks oli kohustuslik ehitusseaduse nõuetele vastava ehitusprojekti koostamine või mitte, kuna standardi mõistes ei ole ripplagi kandekonstruktsioon ning otsest ehitusprojekti koostamise kohustust ripplae ehitamiseks seetõttu ei ole.

Tehnilise Järelevalve Amet on seisukohal, et ohutust silmas pidades on ehitist kavandades korrektne projekt ja selle järgi ehitamine kõige olulisem. Ehitist peab olema projekteeritud ja ehitatud hea ehitustava ning ehitamist ja ehitusprojekti käsitlevate õigusaktide kohaselt ega või tekitada ohtu inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale. Kuna õigusaktid üksikasjalikke nõudeid ehitistele ja ehitusprojektile ei esita, siis on uudsete, harva esinevate ja ebastandardsete ehitiste või nende osade projekteerimisel ja ehitamisel vajalik lähtuda hea ehitustava põhimõtetest. Kuna kõiki eriolukordi pole võimalik ette näha ja neile standardlahendusi välja pakkuda, tuleks igat konkreetset ehitist planeerida, projekteerida ja ehitada kui omataolist ning välja töötada ohutust igakülgset tagavad lahendused.

Viidates just hea ehitustava järgimisele, nõustus kohus Tehnilise Järelevalve Ameti seisukohaga, et Solaris Keskuse Cinamoni kinosaaali ripplae kohta ehitusprojekti koostamata jätmisega rikuti ehitusseaduse nõudeid.

Kohtuasi Solarise juhtum löi pretsedendi – 2003. aastal kehtestatud ehitusseaduses nimetatud hea ehitustava all mõisteti seni eelkõige soovitud asjakohaste standardite kasutamiseks, kuigi üldjuhul valdkonna regulatsioon kohustuslikuna standarditele ei viita. Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 17.03.2010 kohtuotsuses 3-1-1-7-10 leitakse, et hea ehitustava tähendab teatud juhtudel siiski kohustust järgida ka standardite nõudeid. Solarise juhtum laiendas kohus hea ehitustava mõistet veelgi ning leidis, et kui regulatsioon ei viita üheselt arusaadavalt nõuetele vastava ehitusprojekti kohustuslikkusele ning ka standard sellist olukorda ei täpsusta või käsitle, siis tuleb projekti koostamise vajadust sellegipoolest täie tõsidusega kaaluda, hinnates kavandatu suurust, lahenduste ja keskkonna ebastandardisust, referentsobjektide ja kogemuste vähesust, kasutusotstarvet jne. Pretsedenti saab laiendada kogu ehitusseaduse käsituslale – ehitamisele, projekteerimisele, kasutamisele.

Omanikujärelevalve nõuded muutusid selgemaks

2011. aastal jõustus määrus „Omanikujärelevalve tegemise kord“, milles on senisest konkreetsemalt kirjeldatud omanikujärelevalve tegemise põhimõtteid, eesmärgiga vältida ehitusseaduse tõlgendamisest tekkida võivaid segadusi, tõsta ehitusteenuste

kvaliteeti ning määratleda selgemalt omanikujärelevalve tegija kohustusi.

Määruse uue terviktekstiga säilitati küll suurem osa seni kehtinud printsiipidest, kuid need on sõnastatud selgemalt ja üheselt mõistetavalt. Näiteks on rõhutatud, et omanikujärelevalvet peab ehitusplatsil tegema vastavat pädevust omav spetsialist isiklikult. Juhul, kui tal endal mõne eritöö kontrollimiseks pädevus puudub, on ta kohustatud kaasama kitsama eriala spetsialisti.

Määruse eesmärk on lahendada praktikas tekkinud probleeme ja kaotada erinevad tõlgendamismõisted. Näiteks aetakse sageli omanikujärelevalve segamini riikliku või kohaliku omavalitsuse poolt tehtava ehitusjärelevalvega. Omanikujärelevalve tegemise eesmärk on eelkõige tagada ehitise omaniku õigusaktidest tulenevate kohustuste ja ehitamise esitatavate nõuete täitmine (näiteks ehitise ja ehitamise ohutuse tagamine). Samuti on omanikujärelevalve ülesandeks kontrollida ehitise omaniku ja ehitusettevõtja vahel sõlmitud lepingu tingimuste täitmist (näiteks kokkulepitud ehituskvaliteedi saavutamist ja ehitus-tähtaegadest kinnipidamist).

Kohaliku omavalitsuse või Tehnilise Järelevalve Ameti poolt tehtava ehitusjärelevalve eesmärk on jälgida ehitiste ja ehitustegevuse puhul laiemalt riigi ja ühiskonna huvide tagamist ning sekkuda juhul, kui ehitise omanik ei suuda täita talle õigusaktidega pandud kohustusi.

Ehitiste kavandamine avalikesse veekogudesse

2011. aastal koostas ja väljastas Tehnilise Järelevalve Amet esmakordselt projekteerimistingimused avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendamata ehitise ehitamiseks. Projekteerimistingimuste alusel alustati Eesti Maaülikooli Limnoloogiakeskuse Järvemuuseumi maaküttetorustiku projekteerimist Võrtsjärve. 2011. aasta lõpus laekus Tehnilise Järelevalve Ametile sama ehitise ehitamiseks ehitusloa taotlus, mille menetlemine jätkub 2012. aastal.

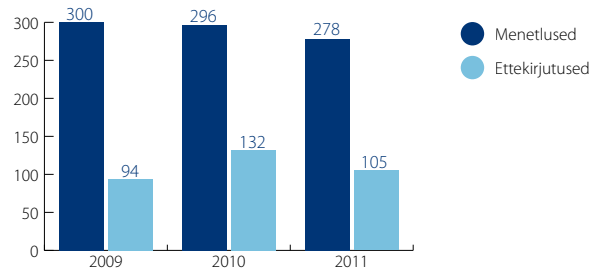
Lisaks andis Tehnilise Järelevalve Amet 2011. aastal loa 1 üldplaneeringu ja 12 detailplaneeringu vastuvõtmiseks. Planeeringutega kavandatakse avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendatud ehitiste ehitamist ehitusaluse pinnaga kokku ligikaudu 140 550 m².

Tehnilise Järelevalve Amet kooskõlastas 2011. aastal projekteerimistingimused 24 avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendatud ehitise projekteerimiseks ehitusaluse pinnaga kokku ligikaudu 23 300 m².

ELEKTRIPAIGALDISED JA -TÖÖD

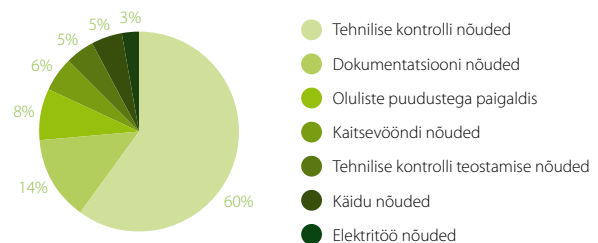
Elektripaigaldiste ja -tööde järelevalvet teeb Tehnilise Järelevalve Amet üle Eesti. 2011. aastal viidi läbi 278 menetlust ja tehti 105 ettekirjutust. Menetlustest 19 olid seotud tehnilise kontrolli teostajatega, 2 personali sertifitseerimise asutustega, 18 elektritöödega, 223 elektripaigaldiste kasutamise, 8 kaitsevööndi nõuete rikkumisega ja 8 õnnetuste uurimisega. Väärteomenetlusi algatati 10 korral. Otsuseid ettevõtja kustutamiseks majandustegevuse registrist kui elektritööde ettevõtja või tehnilise kontrolli teostaja tehti 1 korral.

Elektripaigaldiste ja -tööde järelevalve perioodil 2009-2011



Menetluste arv võrreldes 2010. aastaga mõnevõrra vähenes, samas suurenes olulisel määral kontrollitud elektripaigaldiste arv. Vähenes kaitsevööndi ja elektritööde nõuete vastavuse tuvastamiseks tehtud menetluste arv. Tuvastatud puudused olid sarnased eelnevate aastatega.

Elektripaigaldiste kasutamise osas tuvastatud puudused



2011. aastal oli elektripaigaldise kasutamisega seotud menetlusi 223 ja ettekirjutusi tehti 94. Menetluste käigus kontrolliti:

- 45 äri- ja büroohoonet, tehti 18 ettekirjutust;
- 44 korterelamut, tehti 24 ettekirjutust;
- 43 tööstuspaigaldist, tehti 29 ettekirjutust;
- 26 majutusasutust, tehti 5 ettekirjutust;
- 14 haridusasutust, tehti 2 ettekirjutust;
- 10 ajutist elektripaigaldist (ehitusaegne, ajutised meelelahutuspaigaldised), tehti 1 ettekirjutust;
- 10 kommunaalmajanduse paigaldist (tänavavalgustus, vesi jms), tehti 2 ettekirjutust;
- 8 meelelahutuspaigaldist, tehti 6 ettekirjutust;
- 8 võrgupaigaldist, tehti 1 ettekirjutust;
- 6 plahvatusohuga elektripaigaldist, tehti 2 ettekirjutust.

Peamisteks rikkumisteks olid tehnilise kontrolli puudumine või aegumine, käidukorralduse puudujäägid ja puudused elektripaigaldise dokumentatsioonis.

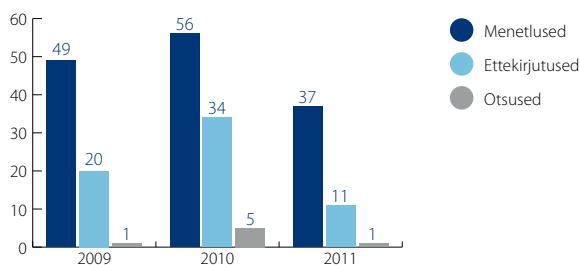
Kaitsevööndi nõuete rikkumise tuvastamiseks viidi läbi 8 menetlust ning alustati 8 väärteomenetlust. Võrreldes eelnevate aastatega oli kaitsevööndis toimunud nõuete rikkumisi märksa vähem. Peamisteks puudusteks olid hooletus maakaabli kaevamisel kaitsevööndis ja maakaabli või õhuliini kaitsevööndi töödeks vajaliku loa puudumine.

Elektrivaldkonna personali sertifitseerimise asutuste tegevuse kontrollimiseks viidi läbi järelevalvemenetlused, mille käigus kontrolliti eksamijuhendeid, hindamismetoodikat, haridus- ja töökogemusnõuete täitmist, esitatud täiendkoolituste aruandeid, eksami korraldust ja eksamiküsimustikke. Puudusi personali sertifitseerimise asutuste tegevuses ei tuvastatud.

Elektritöö nõuetele vastavuse järelevalve raames viidi läbi 37

menetlust, tehti 11 ettekirjutust ning majandustegevuse registrist kustutati 1 ettevõtte. Peamisteks puudusteks olid majandustegevuse registrisse kantud andmete ebaõigsus ning tehnilise kontrolli teostaja poolt kontrolli käigus tehtud eksimused.

Elektritöö nõuetele vastavuse menetlused perioodil 2009-2011



Õnnetused elektriga

2011. aastal toimus 51 elektriga seotud õnnetusjuhtumit, milles sai surma 2, tõsisemalt kannatada 11 ja kergemalt kannatada 38 inimest.

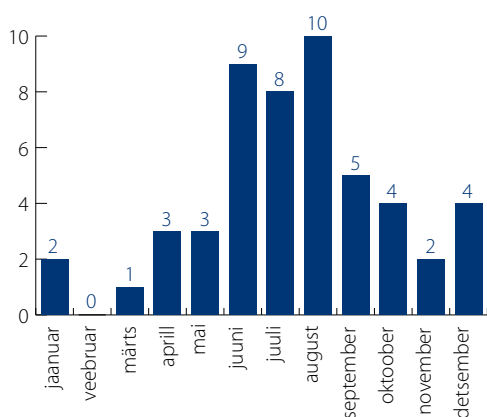
Õnnetuste peamiseks põhjuseks on viimastel aastatel olnud elektriohutusnõuete eiramine ja ebaõige tegutsemine. 2011. aasta õnnetusjuhtumitest 2/3 olid põhjustatud ohutusnõuete rikkumisest ja 1/3 mittekorras elektriseadme kasutamisest. Nii 2010. kui 2011. aastal hukkus 2 alajaamas metallivargusel olnud isikut.

Piirkonniti jagunevad viimaste aastate õnnetused suhteliselt sarnaselt. 2011. aastal toimus enamik õnnetusi (55%) nagu ka eelnevatel aastatel Põhja-Eesti piirkonnas (Tallinn, Harjumaa ja Ida-Virumaa). Oluliselt tõsis õnnetuste arv Lõuna-Eestis, kus 2010. aastal toimus 4 ja 2011. aastal koguni 16 õnnetusjuhtumit.

Kõige rohkem juhtus 2011. aastal õnnetusi vanuserühmaga 19-29 eluaastat (31%). Jätkuvalt toimub kahetsusväärset palju õnnetusi väikelastega – 2010. aastal oli 6 ja 2011. aastal 10 juhtumit.

Ajalist jaotust arvestades toimus 2011. aastal õnnetusi kõige enam suvekuudel. Kui näiteks aasta esimese viie kuu jooksul toimus kokku 9 õnnetust, siis ainuüksi juunis lisandus 9 õnnetusjuhtumit. Sarnane tendents on omane ka eelnevatele aastatele.

Elektrist põhjustatud õnnetused 2011. aastal kuude lõikes



Teateid elektrist põhjustatud õnnetuste kohta saab Tehnilise Järelevalve Amet peamiselt Häirekeskuselt ning elektripaigaldiste omanikelt või kasutajatelt.

Lisaks elektritraumadele edastab Häirekeskus ka infot toimunud elektriavariidest. 2011. aastal jõudis Tehnilise Järelevalve Ametini 360 vastavat teadet. Enamik avariiteadetest olid seotud õhuliinidega – tingitud peamiselt õhuliinidele kukkunud puudest ning mahakukkunud elektriliinidest või postidest. Samuti saabus teateid jaotuskeskustes ja alajaamades toimunud põlengutest. Peaaegu pooled teadetest tulid viimases kvartalis ning olid seotud Eestit tabanud tormidega.

Elektri- ja küttegaasiseadmete ohutuskampaania

2011. aastal korraldas Tehnilise Järelevalve Amet elektri- ja küttegaasiseadmete ohutuskampaania „Ära ise näpi! Lase spetsialistil regulaarselt oma gaasi- ja elektrisüsteemi kontrollida!“. Kampaania eesmärgiks oli koduomanikele meelde tuletada ja selgitada, et ohutuse tagamiseks tuleb kütteseadet, sealhulgas elektripaigaldist, regulaarselt oma ala spetsialistil kontrollida lasta, seda nõuetekohaselt hooldada ja kasutada. Õnnetused ja avariid kütteseadmetega saavad paljudel juhtudel alguse kontrolli- ja hooldusnõuete täitmata jätmisest, hooletusest, teadmatuses või soovist hooldus- ja remondikuludelt kokku hoida. Kampaaniaga soovis Tehnilise Järelevalve Amet viia inimesteni teadmist, et elektri- või küttegaasiseadmeid võivad kontrollida, remontida, paigaldada ja hooldada vaid vastava pädevusega spetsialistid. Kampaania sihtgrupiks olid koduomanikud üle Eesti, kampaania sõnumit levitati TV-s, raadios, trüki- ja välimeedias.



Elektri- ja küttegaasiseadmete ohutuskampaania plakat

MASINAD

Masinate, sealhulgas vahetatavate seadmete, ohutusseadiste, tõstmise abiseadiste, kettide, trosside ja lintide, eemaldatavate jõuülekandemehhanismide ja osaliselt komplekteeritud masinate puhul kontrollib Tehnilise Järelevalve Amet nõutava dokumentatsiooni, masina märgistuse ja eestikeelsete hoiatustekstide olemasolu ning nõuetele vastavust.

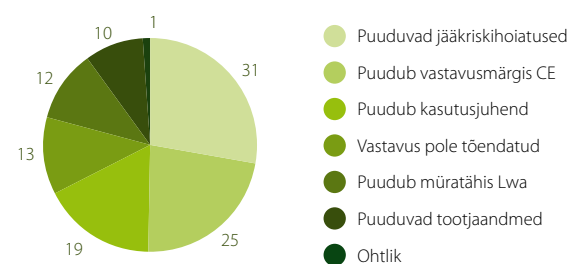
Registreerimisele kuuluvate kraanade, kaubaliftide ja teiste sarnaste masinate puhul kontrollitakse vastutavate isikute ja käitajate nõuetekohasust, tehnilise kontrolli olemasolu ning masinatööde

(paigaldamine, ümberehitus, remont) nõuetele vastavust. Samuti kontrollitakse tehnilise kontrolli teostaja ja vastutavate isikute eksamineerija nõuetele vastavust ning potentsiaalselt plahvatusohtlike keskkondade määramise ja seal kasutatavate seadmete ning kaitsesüsteemide nõuetekohasust.

2011. aastal alustas Tehnilise Järelevalve Amet 118 menetlust, mille käigus kontrolliti 221 masinat ja seadet.

2011. aastal oli turule lastavate masinate puhul levinumaks probleemiks ebapiisav märgistus ja tõlkimata juhendid. Jätkuvalt üritatakse turule lasta CE märgistusega masinaid, mõnedel juhtudel puuduvad tootjamärgistused, masinatega ei ole kaasas ja ei suudeta esitada vastavusdeklaratsioone, esineb ka kasutusjuhendi täielikku puudumist. Positiivse muutusena on oluliselt paranenud autotungraude vastavus nõuetele.

Tuvastatud puudused 2011. aastal



Registreeritavate masinate kontrollimisel tuvastati 2011. aastal kohustusliku tehnilise kontrolli tähtaegade ületamist ja masinate registreerimata jätmist Tehnilise Järelevalve Ameti andmekogus.

Tehnilise Järelevalve Ameti andmekogus registreeritud masinate hulk suurenes võrreldes 2010. aastaga 3,8%.

2011. aastal tehti enim esmregistreerimisi atraktsioonidele (kasv 2010. aastaga võrreldes 34%), hüdrotõstukitele (kasv 12,5%) ja platvormtõstukitele (kasv 11%).

Ülevaade 2010. ja 2011. aastal Tehnilise Järelevalve Ameti andmekogus registreeritud masinatest

	2010	2011
Kraanad	1794	1827
Korvtõstukid	361	379
Hüdrotõstukid	112	128
Kabiiniga ehitustõstukid	15	15
Atraktsioonid	23	35
Kaubaliftid	70	73
Platvormtõstukid	91	102
KOKKU	2466	2559

Koostöös Tööinspeksiooniga tegeleti mitmete tööõnnetuse asjaolude väljaselgitamisega. 2011. aastal toimus üks tõsisema tagajärjega õnnetus, kus liikurnoorkraanaga Tadano tõsteti tõstekorviga kahte töölisi kraaptransportööri remontimiseks. Töö käigus kiilus kinni tõstetross ja vabanedes lötvus, mille tagajärjel kukkus korv koos seal viibinud inimestega alla.

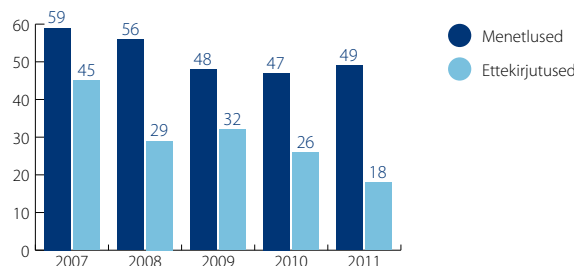
Seoses vajadusega täiendada nõudeid atraktsioonidele esitati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile Masina ohutuse seaduse alamakti muudatusettepanekud.

LIFTID JA KÖISTEED

2011. aastal alustati lifti ja köistee ohutusjärelvalve raames 49 menetlust ja koostati 18 ettekirjutust. Lisaks alustati üks vääreomenetlus juriidilise isiku suhtes nõuetele mittevastavate köisteede (suusatõstukite) kasutamise osas.

Aasta jooksul kontrolliti 84 lifti ja 8 köistee kasutamist ning nende nõuetele vastavust. Samuti kontrolliti ühe töteseadmetööde tegija tegevuse nõuetele vastavust.

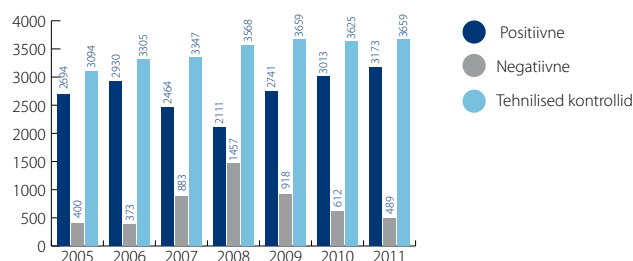
Liftivaldkonna menetlused ja ettekirjutused perioodil 2007-2011



2011. aasta jooksul ühtegi kannatanuga õnnetust ei toimunud, uuriti intsidente köistee ja liftiga.

Tehnilise kontrolli teostaja Tehnokontrollikeskus OÜ poolt esitatud andmete kohaselt tehti 2011. aastal 3659 tehnilist kontrolli, millest positiivse tulemusega oli 3173 ehk 87%. Analüüsi tulemused näitavad, et tuvastatud puudused olid peamiselt seotud liftiuste piiretega, dokumentatsiooniga, masinaruumi valgustusega ja uste riivistustega.

Liftidele tehtud tehniliste kontrollide tulemused perioodil 2005-2011



2011. aastal väljastas Tehnokontrollikeskus OÜ personali sertifitseerijana 4 lifti kasutamise järelevalvataja tunnistust, 2 töteseadmetööde juhtiva isiku tunnistust (1 lift ja 1 köistee) ja 3 köistee kasutamise järelevalvataja tunnistust.

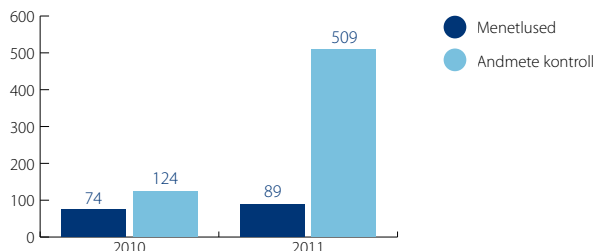
2011. aastal osales Tehnilise Järelevalve Amet köisteed puudutava direktiivi 2000/9/EÜ töögrupi ja alalise komitee nõupidamisel Brüsselis. Kohtumistel arutati tegevusi turujärelevalve asutuste koostöö tõhustamiseks ning tutvustati Euroopa Komisjoni raportit direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides.

SURVESEADMED

2011. aasta surveseadmete turu- ja kasutamisejärelvalve peamiseks kontrollobjektideks olid registreerimisele kuuluvad surveanumad, sealhulgas ohtlike vedelike anumad. Kokku alustati 89 menetlust, koostati 87 akti ja tehti 2 ettekirjutust.

Jätkati 2010. aastal alustatud projektiga, mille raames kontrolliti registreerimisele kuuluvate surveeadmete andmete vastavust Tehnilise Järelevalve Ameti andmekogu JVIS andmetele. Kogutud andmetest lähtuvalt juhti seadmete omanike tähelepanu registreeritavate surveeadmete puudustele. Kokku saadeti 2011. aastal välja teateid 509 paigaldise kohta, millest üle poole on puuduste tõttu kasutusel kõrvaldatud või mille tegevus on ajutiselt peatatud.

Surveeadmete järelevalve perioodil 2010-2011



Lisaks kontrolliti pisteliselt surveeadmetega tegelevaid ettevõtteid, näiteks surveeadmete ja nende järelevaatajate vastavust nõuetele. Peamisteks tuvastatud puudusteks olid tehnilise kontrolli tegemata jätmine ja surveeadme kasutamisele määratud järelevaataja või järelevaatajalt nõutud kvalifikatsiooni puudumine.

GAASISEADMED JA -PAIGALDIS

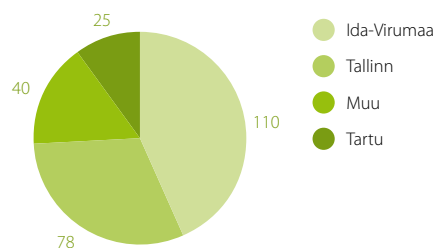
Gaasivaldkonna järelevalves keskenduti 2011. aastal peamiselt kasutus- ja tegevusjärelevalvele. Järelevalve käigus kontrolliti gaasipaigaldiste nõuetekohast kasutamist, ehitamist ning gaasitööde teostamist, samuti hinnati gaasipaigaldise vastavust ohutus- ning tehnilistele nõuetele. Kontrolliti gaasitööde teostajate ja gaasipaigaldiste ehitajate pädevust ja kutsetunnistuste kehtivust, samuti asjakohaste registreeringute olemasolu majandustegevuse registris.

2011. aasta jooksul alustati 60 menetlust, millest 50 olid seotud Tallinna kesklinna puitmajade gaasipaigaldistega (gaasitorustik trepikodades). Erilist tähelepanu pöörati nõudele, mille kohaselt peavad enam kui 15 aasta vanused gaasipaigaldised olema läbinud tehnilise kontrolli ning seda kord iga 4 aasta tagant. Menetlus lõpetati 27 hoones asuva gaasipaigaldise suhtes, kuna tehnilise kontrolli käigus tunnustati paigaldise nõuetele vastavaks. Paljudel juhtudel teostati gaasipaigaldisele tehniline kontroll alles peale Tehnilise Järelevalve Ameti päringut, mis näitab, et omanikud ei täida tihti oma kohustusi korrektselt ning gaasipaigaldiste kasutamisel ei ole ohutus seetõttu piisaval tasemel tagatud.

Gaasiga seotud õnnetuste ja avariide asjaolude väljaselgitamisel teeb Tehnilise Järelevalve Amet koostööd Päästeametiga, kes edastab info gaasiga seotud vahejuhtumitest. 2011. aastal oli 253 gaasiga seotud väljakutset, millest 30% oli seotud vedelgaasiballoonidega, ülejäänud juhtudel oli tegemist tsentraalgaasiga või mõne muu põhjusega.

Tõsisemate tagajärgedega õnnetusi gaasipaigaldistega oli 2011. aastal üks – vale tegevus vedelgaasiballoonide vahetamisel põhjustas tulekahju, mille tõttu hävines hoone ja vara.

Gaasiga seotud ohuteated piirkonniti 2011. aastal



Registreerimisele kuuluvate gaasipaigaldiste järelevalve käigus tuvastatud peamisteks probleemideks olid järelevaataja puudumine või puudulik dokumentatsioon. Turujärelevalve käigus tuvastatud puudusteks olid vastavusmargistuse CE ja vastavusdeklaratsiooni puudumine.

Kodus kasutatavad gaasipliidid ja soojaveeboilerid

Jätkuvalt tuleb ette probleeme kodus kasutatavate gaasipliidide ja soojaveeboileritega. Gaasitööde tellimisel ja teostamisel suhtutakse paljudel juhtudel ohutusnõuetesse pealiskaudselt või nõudeid eiratakse. Probleemid tekivad üldjuhul siis, kui gaasitööd tellitakse ettevõttelt, kellel puuduvad selleks oskused või vastav luba.

Enne gaasitööde tellimist tasub kontrollida gaasitööde teostaja registreeringu olemasolu majandustegevuse registris. Samuti on oluline gaasiseadme paigaldamine nii, et selle hooldamine, kontrollimine ning ligipääs juhtimisseadistele ei oleks raskendatud. Eriti tähtis on seda nõuet järgida vanemate hoonete puhul, mille gaasipaigaldised võivad olla amortiseerunud ning gaasitorustikud ja gaasiarvestid on hilisemate ümberehituste käigus viimistlusplaatidega kaetud.

Ettenähtud 15- aastase kasutusaja ületanud gaasiseadmetele tuleb tellida tehniline kontroll ning seadet võib edaspidi kasutada üksnes juhul, kui see on tehniliselt korras. Seadmetele, mis on vanemad kui 15 aastat, tuleb teostada tehniline kontroll iga nelja aasta tagant.

Uute gaasipaigaldiste paigaldamisel tuleb tellida projekt vastava pädevusega ettevõttelt. Nõuetele vastav projekt peab sisaldama seletuskirja, plaane ja jooniseid, aksonomeetrilist skeemi, suitsulõõride asetsemist hoone fassaadil, samuti infot läbiviidud survekatse kohta. Olemasoleva gaasipaigaldise väljavahetamisel uuema vastu juhul, kui gaasiseadme võimsus ja seotud tehnosüsteemid ei muutu, ei ole uus projekt nõutud. Kui aga uue seadme paigaldamisel tõstetakse torusid ümber või on tegu võimsama gaasiseadmega, on uus projekt vajalik.

Viisime läbi gaasigrillide turujärelevalve kampaania

Kampaania eesmärgiks oli gaasigrillide ja nende kasutamisega seotud ohtude kaardistamine, samuti jaemüügiks pakutavate gaasigrillide tootjate, maaletoojate ja edasimüüjate kaardistamine. Kampaania käigus kontrolliti üle Eesti 29 kauplust, millest 18-s tuvastati müügil olevatel gaasigrillidel erinevaid puudusi. Ühtekokku kontrolliti 69 gaasigrilli.

Enim levinud puudusteks olid kasutajale mõeldud eestikeelsete jääkriskide hoiatuste (näiteks „kasutamiseks vaid välitingimustes“, „detailid võivad olla kuumad“, „kontrollige gaasikraani sulgumist“) puudumine, mida esines 55%-l kontrollitud gaasigrillidest, ning eestikeelsete kasutus- ja hooldusjuhendite puudumine, mida

esines 34%-l kontrollitud gaasigrillidest. Probleemideks olid ka olemasolevate hoiatuste paigutamine halvasti märgatavasse kohta ning vastavusmargise CE ja tootjämargistuse puudumine. Otseselt ohtlikke tehnilisi puudusi ega rikkeid ei tuvastatud.

Gaasigrillide nõuetele mittevastavuse peamiseks põhjuseks võib pidada seda, et edasimüüjad ei kontrolli müügiks pakutavaid tooteid ja nende kompleksust piisava põhjalikkusega. Sageli jäetakse kontrollimata, kas seadmega kaasasolevad juhendid on tõlgitud eesti keelde.

Elektri- ja küttegaasiseadmete ohutuskampaania

2011. aastal korraldas Tehnilise Järelevalve Amet elektri- ja küttegaasiseadmete ohutuskampaania „Ära ise näpi! Lase spetsialistil regulaarselt oma gaasi- ja elektrisüsteemi kontrollida!“. Kampaania eesmärgiks oli koduomanikele meelde tuletada ja selgitada, et ohutuse tagamiseks tuleb kütteseadet, sealhulgas küttegaasiseadet, regulaarselt oma ala spetsialistil kontrollida lasta, seda nõuetekohaselt hooldada ja kasutada. Õnnetused ja avariid kütteseadmetega saavad paljudel juhtudel alguse kontrolli- ja hooldusnõuete täitmata jätmisest, hooletusest, teadmatusest või soovist hooldus- ja remondikuludelt kokku hoida. Kampaaniaga soovis Tehnilise Järelevalve Amet viia inimesteni teadmist, et elektri- või küttegaasiseadmeid võivad kontrollida, remontida, paigaldada ja hooldada vaid vastava pädevusega spetsialistid. Kampaania sihtgrupiks olid koduomanikud üle Eesti, kampaania sõnumit levitati TV-s, raadios, trüki- ja välimeedias.

OHTLIKE KEMIKAALIDE KÄITLEMINE

Tehnilise Järelevalve Amet teeb järelevalvet kemikaali arvestuse pidamise, tegevusloa kontrolliesemesse kuuluvate nõuete ja vastutuskindlustuse nõuete üle.

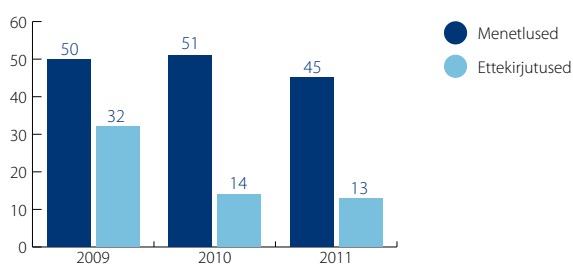
2011. aastast jõustusid muudatused kemikaaliseaduses. Muudatustega lisandus tegevusloa nõue ja täpsustus suurõnnetuse ohuga ettevõtte vastutuskindlustusega seonduv. Tehnilise Järelevalve Amet muutus juhtivaks järelevalveasutuseks ohtlike kemikaalide käitlemise valdkonnas, sealhulgas dokumentide kooskõlastamisel ja tegevuslubade väljastamisel.

Tehnilise Järelevalve Ameti andmekogus oli 2011. aastal 26 A-kategooria suurõnnetusohuga ettevõtet, 22 B-kategooria suurõnnetusohuga ettevõtet ning 128 ohtlikku ettevõtet.

2011. aastal alustati 45 järelevalvemenetlust, tehti 13 ettekirjust ja 1 hoiatus ning koostati 32 järelevalveakti. Kontrollitud ettevõtetest oli 28 suurõnnetuse ohuga ettevõtet (17 A-kategooria ja 11 B-kategooria), esmakoordselt kontrolliti 5 ettevõtet.

Väljastati 35 tegevusluba suurõnnetuse ohuga ettevõtetele, nendest 2 ettevõtet muutus 2011. aastal ohtlikuks.

Järelevalve ohtlike kemikaalide valdkonnas perioodil 2009-2011



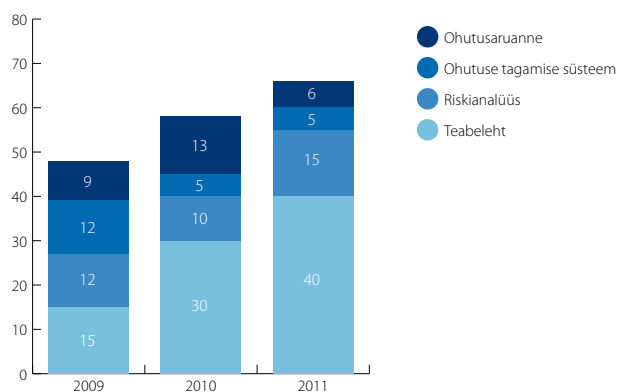
2011. aastal esitati Tehnilise Järelevalve Ametile 40 teabelehte, 15 riskianalüüsi, 5 ohutuse tagamise süsteemi kirjeldust ja 6 ohutusaruanne. Kooskõlastamata jäeti 8 riskianalüüsi, millest aasta jooksul parandati ja täiendati ning saadeti uuesti kooskõlastamisele 4. Lisaks vaadati läbi rida dokumente enne nende ametlikku esitamist ja ettevõtetele edastati soovitud dokumendi nõuetele vastavusse viimiseks.

Ettevõtete esindajad ei osale alati aktiivselt kooskõlastamisele saadetud dokumentide koostamisel, vaid allkirjastavad tellitud dokumendid nendega tutvumata. Seetõttu saadetakse kooskõlastamiseks dokumente, mis ei kirjelda ettevõtet õigesti ja sisaldavad valesid andmeid.

Endiselt jätab soovida riskianalüüside teostajate kvalifikatsioon, analüüsi asemel esitatakse kirjeldusi ja õppematerjale. Ohualade arvutamisel ei kasutata regulatsioonis esitatud parameetreid. Ohualad määratakse „konservatiivsel“ lähenemisel USA maanteeõnnetuste käsiraamatu järgi. Paljudel juhtudel jäävad leidmata õnnetuste võimalikud tekkepõhjused ja õnnetust vallandavad tegurid konkreetses ettevõttes.

Ohutuse tagamise süsteemid annavad üsna tõese pildi ettevõttes toimuvast. Järjest vähem on sellistes kirjeldustes visiooni, pigem esineb olukordi, kus kohapeal kontrollimisel selgub, et ettevõttes on töötav ohutuse tagamise süsteem olemas, aga seda pole osatud korrektselt kirja panna.

Tehnilise Järelevalve Ametile esitatud dokumendid perioodil 2009-2011



Teabelehe kontrollimisel oli sageli probleemiks käitise korrektne aadress, mis oli tingitud Eesti Posti poolt 2010. aastal muudetud aadresside andmebaasist.

2011. aastal jõustusid muudatused ettevõtte ohtlikkuse kategooria arvutamist käsitlevas määruses – kõrvaldati vasturääkivused määruse lisade 1 ja 2 vahel ning muudeti mõningaid kategooria määramise aluseks olevaid ohtlikkuse alamäärasid. Muudatusega langeb ohtlike ettevõtete hulgast välja osa kütuse jaemüügitankeid ja väiksemaid katlamaju.

Lisaks jõustusid ettevõtete poolt esitatavat dokumentatsiooni käsitleva määruse muudatused, millega täpsustusid nõuded dokumentatsioonile ja muutusid konkreetsemaks riskianalüüsist lähtuvate ohualade määramise kriteeriumid.

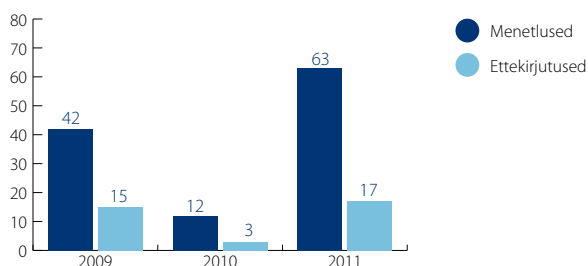
2011. aastal toimusid 25. CCA ja 26. CCA (pädevate asutuste komitee) nõupidamised ja seminarid Budapestis ja Varssavis. Budapestis toimunud seminari peamiseks aruteluteemaks olid ohtlike jäätmetega tegelevad ettevõtted. See teema muutus aktuaalseks pärast 2010. aasta oktoobris Ungaris toimunud nn punase muda õnnetust, mis leidis aset alumiiniumitootmisettevõttes MAL Ltd.

Varssavis toimunud seminari teemaks oli kuluefektiivsuse suuremate õnnetuste ennetamisel. Seminaril anti ülevaade uuring-küsitlusest teemal "Torujuhtmed ja nende ohutus" ning arutati, kas lisada torujuhtmetega seondud SEVESO direktiivi või töötada välja eraldi direktiiv. Samuti käsitleti teemat ohtlike kemikaalide klassifitseerimine SEVESO-direktiivi valguses.

PÜROTEHNIKA JA LÖHKEMATERJALID

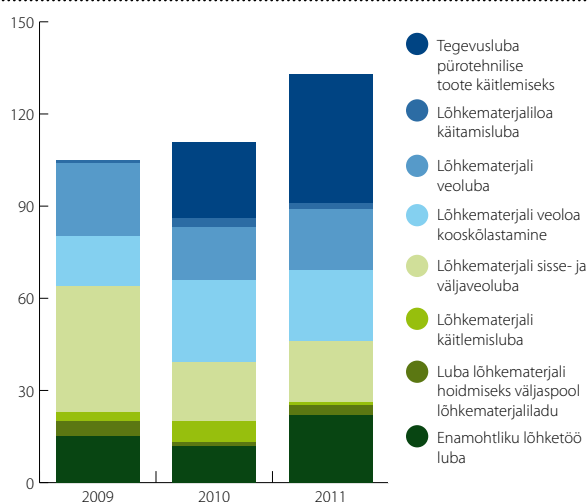
Lõhkematerjali valdkonna järelevalve käigus alustati 2011. aastal 63 menetlust ja tehti 17 ettekirjutust. Kontrolliti 12 lõhketöö läbiviimist ning nõuetele vastavust, kontrolli käigus vormistati 10 akti ja alustati 2 väärtemenetlust. Kokku alustati valdkonnas 3 väärtemenetlust, millest üks jätkub aastal 2012.

Pürotehnika ja lõhkematerjali valdkonna järelevalve perioodil 2009-2011



Aasta lõpus viidi läbi 34 pürotehniliste toodete turujärelevamenetlust, mille käigus koostati 13 ettekirjutust. Suurim rikkumine oli pürotehniliste toodete müümine ilma vastavat tegevusluba omamata. Lisaks rikuti selvemüügi piirangut, võõrandati pürotehnilisi tooteid, millel puudusid kasutusload või mürgistus, ning ajutises müügikohas müüdi III kategooria pürotehnilisi tooteid, mille jaemüük on keelatud.

Perioodil 2009-2011 väljastatud pürotehnika ja lõhkematerjali valdkonna load



2011. aastal viidi läbi 2 pädevuseksami, milles osales 3 inimest. Väljastati 5 pädevustunnistust, neist 4 olid pikendamised.

Koostöös Kutsekojaga töötati 2011. aastal välja lõhkaja ja lõhkemeistri uued kutsestandardid, mille alusel Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liit (EMTEL) väljastab kutsetunnistusi. Tehnilise Järelevalve Amet enam pädevustunnistusi lõhkajatele ja lõhkemeistritele ei väljasta, kuid osaleb kutse andja EMTEL-i hindamis-

kutsekomisjoni töös. Hindamiskomisjon hindab kutseeksamil osalenud isikute teadmisi ning saadud tulemused kinnitab kutsekomisjon.

2011. aastal osaleti mitme rahvusvahelise töögrupi kohtumisel. Brüsselis toimunud kohtumistel arutati Euroopa Nõukogu direktiive 2007/23/EÜ pürotehniliste toodete turule laskmise kohta ja 93/15/EMÜ tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjali turuletoomist ja järelevalvet käsitlevate sätete ühtlustamise kohta.

2011. aasta novembris kutsus Tehnilise Järelevalve Amet kokku pürotehnilise toote käitlemise tegevusluba omavad ettevõtted, et vahetult enne aastavahetust ehk aktiivseimat müügiperioodi arutada müügikoha nõudeid, arvestuse pidamist ja III kategooria müüki. Müügikohale, müügile ja tootele kehtivatest nõuetest informeeriti ka kaubanduskeskusi, kuhu aastavahetuse hakul ajutised müügikohad üles pannakse.

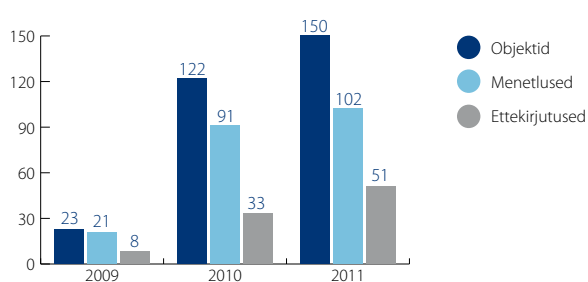
2011. aastal valmis Tehnilise Järelevalve Ametil infovoldik „Nõuandeid ilutulestiku tegemiseks“, mis sisaldab nõuandeid ilutulestiku ohutuks tegemiseks ja nõuetele vastava pürotehnilise toote ostmiseks.

KAEVANDAMINE

Eestis on 2011. aasta seisuga keskkonnaregistris arvel ligikaudu 890 maardlat, majandustegevuse registris oli registreeritud 350 kaevandajat, kaevetööde teisest kasutajat ja projekteerijat. Viimastel aastatel on kehtivate kaevandamislubade arv jäänud suurusjärku 500.

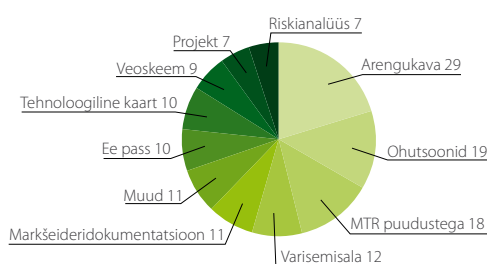
Kaevandamise valdkonnas alustati 2011. aasta jooksul 102 järelevamenetlust, tehti 51 ettekirjutust ja alustati 4 väärtemenetlust.

Kaevandamise valdkonna järelevalve perioodil 2009-2011



Peamised puudused olid seotud dokumentatsiooniga (enim ettekirjutusi tehti arengukava, markseideridokumentatsiooni, ee pass ja tehnoloogilise kaardi puudumise kohta), majandustegevuse registri andmete korrektsuse, varisemisala ja ohutsoonide tähistamise ning piiramisega.

Rikkumised kaevandamise valdkonnas 2011. aastal

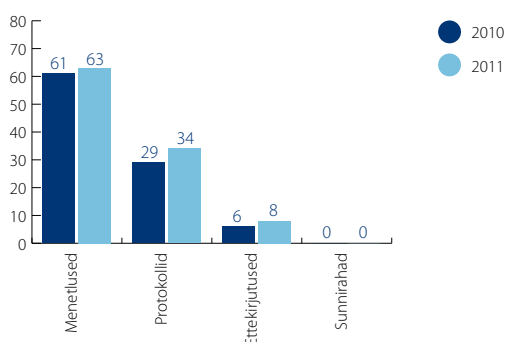


RAUDTEEOHUTUSE JÄRELEVALVE

Raudteevaldkonna ohutusjärelvalve peamiseks märgu- sõnadeks olid 2011. aastal järelevalvetegevuse aluste ülevaatamine ning ajakohastamine. Planeerimine viidi enamjaolt riskipõhiseks ning täpsustati oluliselt sisendina kasutatavat informatsiooni. Ohutusjärelvalve tööplaan häälestati lõplikult lähtuvalt hädaolukorra riskianalüüsidest kaardistatud peamistest ohtudest. Järelevalvetegevused keskendusid avalikus kasutuses oleva raudteeinfrastruktuuri ning sellel toimuva raudteeveo kontrollimisele, siinjuures pöörati erilist tähelepanu raudtee- ettevõtjate enesekontrolli mehhanismide toimimisele.

2011. aastal teostati raudteeohutuse järelevalve käigus kokku 63 menetlust, millest enamik hõlmas korraga mitut erinevat objekti. Väljastati 34 protokollid ning tehti 8 ettekirjutust. Tuvastatud puudused olid eeskätt seotud raudteerajatiste korrashoiu ning ettevõtjate poolt kehtestatud tegevusjuhendite nõuete rikkumisega.

Raudteeohutuse järelevalve 2011. aastal



Raudteeliikluse korraldamist kontrolliti avalikul raudteel 24 korral. Kokku teostati vastavaid järelevalvetoiminguid 31 erinevas avaliku raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja raudteejaamas ja peatuspunktis. Lisaks kontrolliti raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja liikluskorraldajate tegevust liiklusjuhtimiskeskustes 2 korral, reisijateveo-ettevõtjate tegevust reisirongides 4 korral ja kaubaveooperatsioonide vastavust kehtestatud normidele hinnati erinevatel tasanditel kokku 8 korral. Raudteeveeremi ohutust ja vastavust tehnilistele normidele kontrolliti 6 korral erinevates ettevõtetes.

Raudtee-ehituse riikliku järelevalve raames kontrollitud objektide valim põhines 2011. aastal peamiselt laialdase avaliku kasutatavusega rajatistel nagu reisijate ooteplatvormid, ülekäigukohad ning kergliiklustunnelid. Peamiseks tuvastatud puuduseks nende rajatiste ehitamisel oli objekti halb piiramine ning kehv inimeste teavitamine ja suunamine ehitustööde ajal. Tehnilise Järelevalve Ameti võttis probleemi erilise tähelepanu alla ning lühikese ajaga saavutati märgatav olukorra paranemine – inimeste teavitamine muutus selgemaks ning ümbersuunamisteed paremini kasutatavaks.

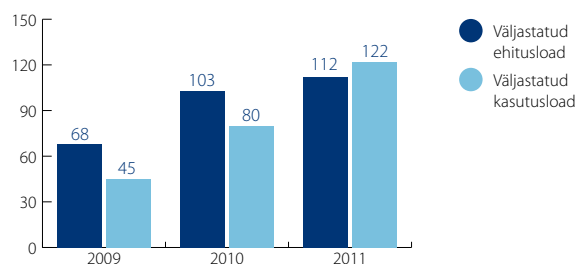
Väljaspool reisijate rajatise keskenduti raudtee-ehituse riikliku järelevalve läbiviimisel Koidula raudteepiirijaama püstitamise tegevustele. Kuivõrd selle jaama ehitamine puudutas valdavalt osa raudteerajatiste spektrist, siis oli tegemist väga mahuka tööga. Tavapärasest enam pöörati tähelepanu ka Türi-Viljandi raudteelõigule, kuivõrd üheaegselt uuendati rööbasteed, ooteplatvorme, teerajatisi ja raudteeületuskohtasid.



Koidula jaam enne käikulaskmist

Ehitusmahu suurenemine tõi kaasa selle, et väljastatud ehitus- ja kasutuslubade arv oli 2011. aastal rekordiline (112 ehitusluba ja 122 kasutusluba). Võrreldes 2009. aastaga on väljastatud kasutuslubade arv enam kui kahekordistunud ning mõõdukat kasvu võib ennustada ka järgmiseks perioodiks.

Väljastatud kasutus- ja ehitusload perioodil 2009-2011



Võrreldes 2010. aastaga suurenes 2011. aastal hüppeliselt ka erinevate kooskõlastuste taotlemine raudtee kaitsevööndis tegutsemiseks (peamiselt kaevetööde teostamiseks). Selle tingis Tehnilise Järelevalve Ameti ning raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate aktiivne koostöö, mis oli ajendatud viimaste aastate tõsistest juhtumitest raudtee kaitsevööndis. Sõltumata asjaolust, et kaitsevööndis loa taotlemise kohustus on sätestatud raudteeseaduses, oli selle nõude täitmine tööde teostajate poolt seni olnud ebapiisav. Seepärast keskendub Tehnilise Järelevalve Amet 2012. aastal vastavate toimingute teostajate täiendavale teavitamisele ning nõudest kinnipidamise kontrollimisele.

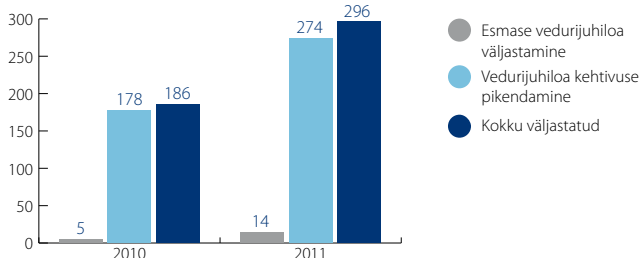
2011. aasta alguses lõpetas Tehnilise Järelevalve Amet mahuka järelevalvemenetluse 23.12.2010 Aegviidu lähedal toimunud rongide kokkupõrke põhjuste väljaselgitamiseks. Menetluse tulemusena selgus, et raudteeinfrastruktuur ja -veerem olid tehniliselt korras ning õnnetuse põhjustas isiku pahatahtlik tegevus. Selle juhtumi põhjuste väljaselgitamine andis olulise sisendi Tehnilise Järelevalve Ameti ohutusjärelvalve tegevustesse pikemas perspektiivis, samuti kasutati tehtud järeldusi raudteevaldkonna õigusloome täiendamiseks.

Vedurijuhtide autoriseerimine

2010. aastal alguse saanud vedurijuhtide taotlejate eksamineerimine Maanteeametis on andnud positiivseid tulemusi. Eksamineerimine on oluliselt kiirenenud, mis omakorda tähendab

seada, et vastaval kutsealal tegutsemise eelduste täitmise aeg on lühem. Oluliselt edasiminekku vedurijuhieksami sooritamise juures on asjaolu, et vedurijuhijuhiloa taotleja võib sooritada vedurijuhiloa saamiseks teooriaeksami oma elukohale lähimas Maanteeameti liiklusregistri büroos.

Vedurijuhilubade väljastamine perioodil 2010-2011



2011. aastal jätkusid 2008. aastal reisiveo-ettevõtjate poolt alustatud tegevused ühemehejuhtimise juurutamiseks reisirongides. Tehnilise Järelevalve Ameti heakskiidu ühe isiku reisirongi käitamiseks sai järjekordne veoettevõtja, mis tähendab ühtlasi seda, et valdav osa reisirongiliiklusest hakkab lähiajal toimuma ühe juhiga. See toob endaga muu hulgas uue lähenemise juhtide koolitamisele, kuivõrd senine lahendus, kus vedurijuhiks sai ainuüksi läbi eelneva vedurijuhiabi staaži, vajab ülevaatamist. Tehnilise Järelevalve Amet hindab järgneval perioodil veo-ettevõtjate poolt kehtestatud täiendkoolituste ajakohasust muutuv keskkonnas.

Reisijate ooteplatvormid

Seoses olemasolevate reisijate rajatiste eluea lõppemisega ning uute reisirongide kasutuselevõtuga lähiaastatel on raudteeinfrastruktuuri ettevõtjad viimasel ajal üha aktiivsemalt ooteplatvormide rekonstrueerinud. Sellest tulenevalt on ka ooteplatvormidega seotud loamenetluste arv Tehnilise Järelevalve Ameti oluliselt suurenenud. Kui 2008. ja 2009. aastal teostati ehitusjärelevalvetoiminguid 7 uue ooteplatvormi juures, siis 2010. aastal oli uusi ooteplatvormide juba 31 ning väljastati 55 kasutusluba.



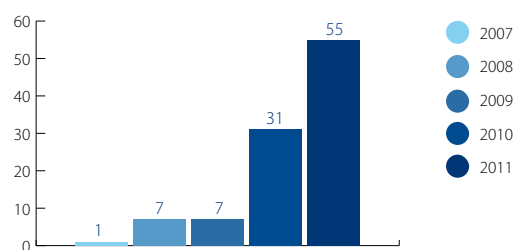
2011. aastal kasutusse antud Orava ooteplatvorm Põlvamaal

Lisaks ehitus- ja kasutuslubade väljastamisele on Tehnilise Järelevalve Amet olnud kohalike omavalitsuste ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate nõustajaks ooteplatvormide asendi ning tehniliste lahenduste valikul. Et vähendada ehitamise ajal

muutunud liikluskorraldustest tulenevaid segadusi, oleme ohutusportaali www.ohutus.ee kaudu aktiivselt informeerinud inimesi muutunud oludest ning andnud juhiseid ohutuks käitumiseks. Samuti oleme võtnud prioriteediks reisijate teavitamise situatsiooni muutumisel. Uute ooteplatvormide rajamisel on pööratud erilist tähelepanu reisijate ohutusele ja mugavusele ning reisirongiteenuse kättesaadavusele. Korrigeeritud on juurdepääsuteid ning ehitatud uusi ülekäigukohti. Kõik ooteplatvormid on varustatud trepi ja pandusega – seega on oluliselt parandatud piiratud liikumisvõimega isikute pääsu ooteplatvormile. Kõik peatused on kujundatud selliselt, et reisijate jaoks oleksid tagatud selgelt tähistatud ning eristatavad ohutusladad, mille piir on märgistatud kollase joonega. Vaegnägijatele on paigaldatud ohuala tajumiseks spetsiaalsed kombataavad pinnad. Täiendavalt on loodud võimalused ooteplatvormide varustamiseks piletimüügi automaadi ja elektroonilise infotablooga.

Ühetaoline lähenemine platvormide rajamisel tagab selle, et reisijatel on lihtsam, mugavam ja ohutum neid erinevates asukohtades kasutada.

Kasutusloa saanud uued ooteplatvormid perioodil 2008-2011



Raudteeületuskohad

Eestis on avalikus kasutuses 300 ülesõidukohta, järelevalve käigus tuvastati 2011. aastal puudusi umbes pooltel neist. Samas on märgata võrreldes eelnevate aastatega puuduste arvu vähenemist. Levinumad puudused olid auklikud katted, lampfooridega varustatud ülesõitudel hõõglampide tehnilistest omadustest tingitud halb fooritulede nähtavus ning kohalike omavalitsuste hallataval teedel puuduvad või kahjustatud liiklusemärgid ja lisateatetahvlid. Väiksematel mitteavaliku raudtee valdajate infrastruktuuril on valdavaimaks probleemiks ülesõidukohtade nähtavus sõiduki juhtidele – puuduvad tähistused ja/või nähtavuskolmnurkades kasvab võsa. Samuti on mitteavalikel raudteedel paiknevatel ülesõidukohtadel aeg-ajalt probleemiks maantee/tänavate katete halb seisukord.

2011. aastal jõustusid või töötati välja mitmed õigusaktid, mille rakendumine peaks lähemas ja keskpikas perspektiivis vähendama korduvaid puudusi ning suurendama raudtee ülesõidukohtade üldist ohutustaset. Juulikuus jõustunud raudtee tehnikasutuseeskirja raudteeületuskohade lisa uus redaktsioon näeb muu hulgas ette, et aastaks 2018 peavad kõik automaatsignalsatsiooniga foorisüsteemid olema varustatud lampfooridest märgatavalt suurema valgustugevusega LED-fooridega, millel on olemas ka ülesõidukoha kaugjälgimise seade ülesõidukoha seisundist pideva ülevaate saamiseks. 2011. aasta seisuga vastavad 2018. aastast kehtima hakkavatele nõuetele umbes pooled 160-st olemasolevast automaatsignalsatsiooniga foorisüsteemist.

2011. aastal suleti mitmed ühetasandilised ülesõidukohad. Mainimist väärib Harjumaal Männikul paikneva kahe väga ohtliku ülesõidukoha sulgemine ning nende asemele uue, kaasaegsetele ohutusnõuetele vastava ülesõidukoha rajamine. Tehnilise Järelevalve Amet kontrollis Männikule kavandatava ülesõidukoha asukohta ja seadmestatus vastavust kehtivatele ohutusnõuetele, kooskõlastas projekteerimistingimused ning väljastas ehitus- ja kasutusload.

Tehnilise Järelevalve Amet andis rekonstrueerimise hinnangu Türi-Viljandi raudteelõigu ohustasemele, pidades silmas eelkõige kolmanda osapoole riske raudteeülesõidukohtadel. Kuivõrd antud projekti realiseerimise järgselt suurenevad reisirongide kiirused märgatavalt, oli põhjendatud ühe vähekasutatava ning kõrvalise ülesõidukoha sulgemine. Samuti jõuti koostöös raudteefrastrukturi-ettevõtjaga järeldusele, et vajalik on täiendavate ohustusseadmetega varustada lisaks olemasolevatele veel kolm ületuskohta.

2011. aastal varustati peale Tehnilise Järelevalve Ameti vastavasisulist ettekirjutust fooride ja tõkkepuuga seni sagedaste liiklusõnnetuste poolest silma paistnud Klooga-Ranna ülesõidukohta Tallinna-Paldiski maanteel.

Kokku suleti 2011. aastal liikluseks 8 avalikku ühetasandilist raudteeülesõidukohta, nende kasutajatele loodi raudteefrastrukturi omanike poolt eelnevalt alternatiivsed liiklemisvõimalused. Võib eeldada, et samas suurusjärgus ühetasandiliste ületuskohtade sulgemisi lähitulevikus ette ei tule.



Klooga-Ranna ülesõit

Jalakäijate ohutuse suurendamiseks raudtee ületamisel rajati 2011. aastal tunnelid suure rongiliikluse sagedusega Ülemiste ja Lagedi raudteejaamadesse. 2012. aastal ehitatakse kaks tunnelit ka Lilleküla raudteepeatuse lähedusse, mis võimaldab likvideerida senise ohtliku

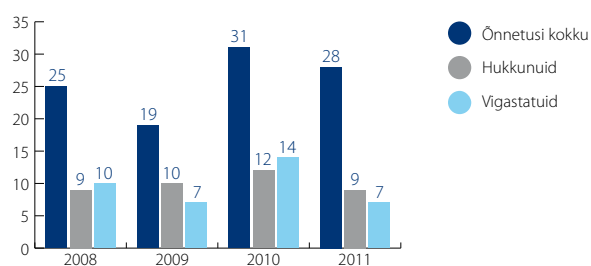
ühetasandilise ülekäigukoha. Tehnilise Järelevalve Amet kooskõlastas kõigil nimetatud juhtudel rajatise projekteerimistingimused, hindas lahenduste sobivust ning väljastas ehitus- ja kasutusload.

Ohutusnäitajad

Euroopa Liidu ohutsuudirektiividest tulenevalt täiendati Eestis kehtivat raudteeseadust ja muudeti seni kehtinud raudteeõnnetustest teavitamise korda. Tehnilise Järelevalve Ameti sisendi põhjal valmis määrus, millega kehtestati raudteeliiklusõnnetuste ja raudteeintsidentide täpsustatud jaotus, ohutusnäitajad ja nendest Tehnilise Järelevalve Ameti ja Euroopa Raudteeagentuuri teavitamise kord. Samaaegselt Euroopa Liidus kehtivate ohutusnäitajate ning siseriikliku õnnetuste jaotuse ühildamisega võeti kasutusele ka raudteeõnnetuste moodul.

Moodulisse sisestatakse kõik Eestis toimunud raudteeõnnetused, intsidendid ja otsasõidud. Moodul võimaldab edaspidi oluliselt paremini õnnetustega seotud andmeid töödelda ning analüüsida ja seeläbi võtta senisest operatiivsemalt kasutusele vajalikke meetmeid ohutuse parendamiseks, samuti koostada etteantud formaadis statistilisi aruandeid nii Euroopa Raudteeagentuurile kui ka Eesti Statistikaametile.

Raudteeõnnetused perioodil 2008-2011

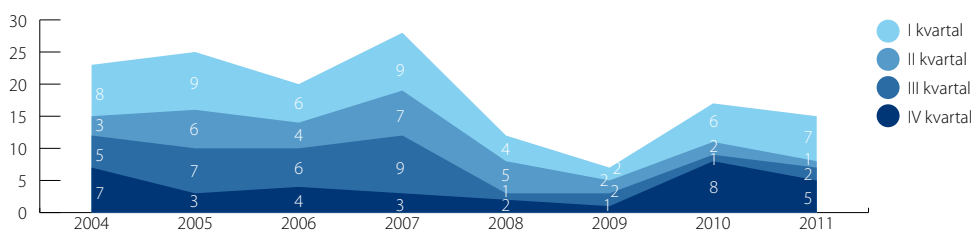


Õnnetused 2011. aastal

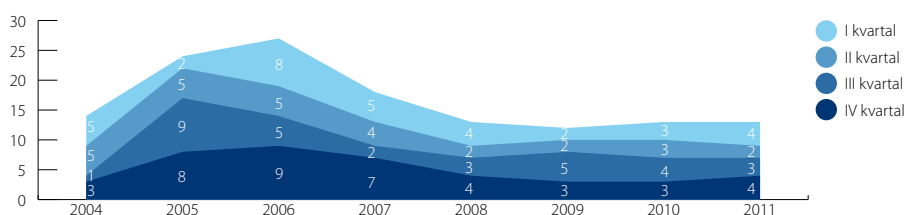
Kokku registreeriti 2011. aastal 28 raudteeõnnetust. Mootorsõiduki ja raudteeveeremi kokkupõrke juhtumeid oli 15, neis sai vigastada 3 inimest, hukkunuid ei olnud. Raudteel viibinud inimestele otsasõite oli 13, milles sai vigastada 4 ja surma 9 inimest.

Võrreldes 2010. aastaga on vähenenud kokkupõrkejuhtumite arv. 2011. aastal toimunud 15 kokkupõrkest 12 leidis aset talvisel perioodil I ja IV kvartalis. Õnnetusi toimus nii reguleerimata kui ka reguleeritud ülesõidul. Olulisim on seejuures surmajuhtumite puudumine ja vigastada saanud inimeste arvu vähenemine 7 võrra.

Raudteeveeremi ja maanteeõiduki kokkupõrked raudteeülesõidukohtades kvartaalselt perioodil 2004-2011



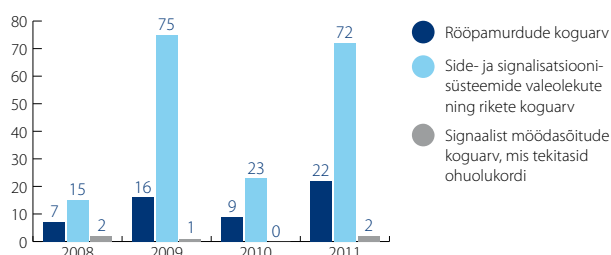
Raudteeveeremi otsasõidud inimestele kvartaalselt perioodil 2004-2011



Raudteeveeremi otsasõitude arv inimestele jäi võrreldes 2010. aastaga samaks. Tähelepanematuses ja hooletuses toimunud õnnetuste arv on jätkuvalt suur. Otsasõitude vähendamise meetmena näeb Tehnilise Järelevalve Amet ette inimeste poolt raudteemaale tekitatud omavoliliste käiguradade kaardistamist ning vastavalt sellele optimaalsete ja liiklejate vajadustest lähtuvate lahenduste leidmist.

2011. aasta paistis silma ka suurenenud raudteeintsidentide arvu poolest. Juhtumid, mis on seotud raudteeinfrastruktuuri ja selle paiknevate seadmete, veeremi ja nende osade riketega, olid põhjustatud enamjaolt ekstreemsetest ilmastikuoludest (sügis-tormid, äike, rohke lumi). Keelavast signaalist möödaskõigusi, mida võib pidada kõige tõsisemate potentsiaalsete tagajärgedega intsidentideks, oli vähe. See näitab, et võrreldes varasemaga ei ole raudteesüsteemis riske lisandunud.

Raudteel toimunud intsidendid perioodil 2008-2011



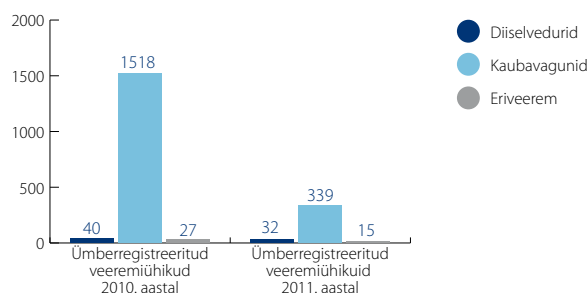
Raudteeveerem

2011. aastal jätkasid raudteeveeremi omanikud intensiivselt uute raudteeveeremite registreerimist riiklikus raudteeliiklusregistris, samuti varasemalt registreeritud raudteeveeremite ümberregistreerimist. 2011. aastal juurutati registritoimingute lihtsustamiseks ja kiirendamiseks raudteeliiklusregistri e-mooduli funktsioon, võimaldamaks koormuse optimaalset jagunemist huvitatud poole ning Tehnilise Järelevalve Ameti vahel.

Raudteeliiklusregistris 2011. aastal registreeritud raudteeveerem ja andmete võrdlus 2010. aastaga

Liik	Vedurid	
	Diiselveedurid	Kaubaveerem
Alaliik		
Registreeritud ühikuid seisuga 31.12.2011	303	18 995
Esmaselt registreeritud 2011. aastal	1	1764
Registreeritud ühikuid seisuga 31.12.2010	318	17 358
Registreeritud ühikute muutus +/- 2010. a võrreldes 2011. a	-15	1637

Raudteeliiklusregistris 2010. ja 2011. aastal ümberregistreeritud raudteeveerem seoses veeremi omaniku vahetusega



2011. aastal oli senisest enam tegevusi, mis on seotud uue veeremitüübi autoriseerimisega. Võrreldes varasemate aastatega, mil uusi veeremitüüpe ei tunnustatud, paistis 2011. aasta silma selle poolest, et alustati 2 uut autoriseerimise menetlust, viidi lõpuni üks 2009. aastal alustatu ning jätkati intensiivselt 2010. aastal alguse saanud uute reisirongide autoriseerimisega.

Seoses olemasoleva veeremipargi vananemisega ning üha suureneva huviga raudteeveoteenuse vastu on lähiperspektiivis oodata veeremite vastastikust tunnustamist või uute tüüpide autoriseerimist. Kuivõrd tegemist on äärmiselt mahuka menetlusega (paralleelselt kehtib nii Euroopa Liidu kui ka siseriiklik õigus), on Tehnilise Järelevalve Amet laiendanud vastavaid kompetentse ning pöörab antud teemale edaspidi täiendavat tähelepanu.



(USALDUSVÄÄRSUSE SUURENDAMINE)

Teeme järelevalvet elektroonilise side võrgu terminali- ja raadioseadmete, ehitustoodete, elektri- ja elektroonikaseadmete, gaasiseadmete, masinate, surveseadmete, mõõtevahendite ja mõõtmistegevuse, kinnispakkide, elektroonilise side teenuste, digitaalalkirja teenuse, liinirajatiste, raadiohäirete, elektromagnetilise ühilduvuse ning energiatõhususe ja -märgistuse nõuetele vastavuse üle.

Raadioseadmete, elektriseadmete ja masinate puhul kontrollime dokumentatsiooni nõuetele vastavust (CE märgistus ja kasutusjuhendid) ning läbiviidud protseduure (vastavushindamine), millele lisandub teatud raadioseadmete puhul raadiohäirete vältimiseks kehtestatud kasutuspiirangutest teavitamise ja vastava märgistuse kontroll.

Ehitustoodete nõuetele vastavuse osas kontrollime märgistuse ja vajaliku dokumentatsiooni olemasolu ning tervisele ohtlike ainete puudumist.

Energiatõhususe osas kontrollime teatud liiki kodumasinate ja soojuseadmete energiamärgise olemasolu ning hoonete energiamärgiste olemasolu ja väljastamist.

Legaalmetroloogia osas kontrollime mõõtevahendite turule laskmist, kasutusele võtmist ja kasutamist ning mõõtetulemuste tõendatud jälgitavuse nõuete täitmist. Samuti jälgime mõõtevahendite vastavushindamisasutuste ja taatluslaborite tegevust, viime läbi leaalmetroloogilisi ekspertiise ja väljastame mõõte-

vahendite siseriiklikke tüübikinnitustunnistusi.

Sideteenuste osas on meie ülesandeks lõppkasutaja informeerimine ja nõustamine teenustele osutatavate nõuete küsimustes, erinevate teenuseosutajate võrdluse võimaldamine ning sideteenuste nõuetekohase osutamise järelevalve. Samuti kontrollime liinirajatiste kaitsevööndis tegutsemist ja numbriliikuvuse toimimist. Oleme ka Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi (ETSI) täisliikmena vastutavad telekommunikatsioonivaldkonna standardite ülevõtmise eest Eestis.

EHITUSTOODET

Ehitustoodete turujärelevalve käigus viis Tehnilise Järelevalve Amet 2011. aastal läbi 15 menetlust, algatas 1 väärtemenetluse ning tegi 2 ettekirjutust. Peamisteks puudusteks olid vajaliku dokumentatsiooni puudumine või selle puudulikkus ning toote nõuetele vastavuse tõendamata jätmine.

2011. aasta esimeses pooles viisime lõpuni aastal 2010 alustatud betoonvalmistoodete turujärelevalvekampaania, mille käigus kontrollisime 10 suurema Eestis tegutseva tootja toodangut. Kampaania eesmärgiks oli saada ülevaade toodetavate ja turustatavate betoonvalmistoodete vastavusest kehtivatele nõuetele.

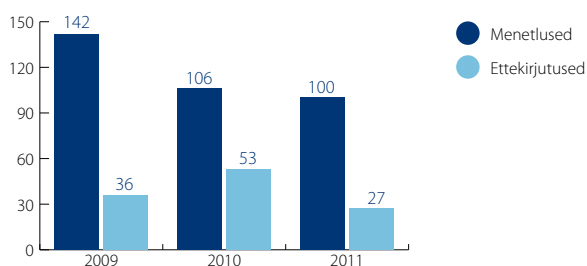
Enamik kontrollitud tootjatest olid oma toodangu õigusaktidest tulenevate nõuetega vastavusse viinud, kolmele ettevõttele

tehti ettekirjutus puuduste kõrvaldamiseks. Kahel juhul olid tootjatel teatud liiki betoonvalmistooted jäänud nõuetele vastavalt tõendamata. Tehtud ettekirjutuste tulemusena said kontrollitud betoonvalmistooted nõuetele vastavalt tõendatud ning vaid ühel juhul lõpetas tootja konkreetse tooterühma toodete tootmise.

ELEKTRISEADMED

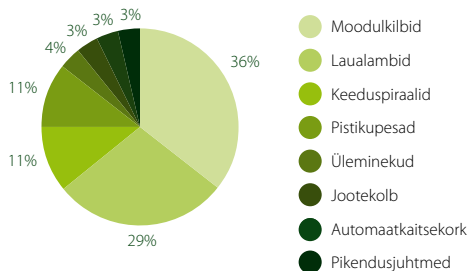
Elektriseadmete turujärelevalve raames viidi 2011. aastal läbi 100 menetlust ja tehti 27 ettekirjutust. Menetluste arv jäi võrreldes eelmise aastaga sarnasele tasemele, tuvastatud puuduste arv aga vähenes.

Elektriseadmete turujärelevalve perioodil 2009-2011



Põhjalikumalt kontrolliti erinevate valgustite ja moodulkilpide nõuetekohasust.

Ettekirjutused tootegruppide järgi 2011. aastal



Kontrolliti ka üleeuroopalisi ICSMS ja Rapex andmebaase nõuetele mittevastavate elektriseadmete osas. Eestis nendesse andmebaasidesse kantud tooteid ei avastatud ning ühtegi teadet neisse 2011. aastal Tehnilise Järelevalve Ameti poolt ei esitatud.

2011. aastal jätkus tihe koostöö Maksu- ja Tolliametiga. Vastati 208-le Maksu- ja Tolliameti teatele piiril avastatud potentsiaalselt nõuetele mittevastavate elektriseadmete kohta. Teadete üldarv on küll kahanenud, kuid samas on suurenenud suuremate kaubapartiide kohta tulevate teadete arv ja oluliselt vähenenud üksikute seadmete kohta postitollist tulevate teadete arv. Kõige enam tuli Maksu- ja Tolliametilt teateid erinevat tüüpi olme-elektronika ja mäluseadmete kohta. Nende toodete peamiseks puudusteks olid CE-märgise ning tootja või tootemudeli numbril puudumine. Enamiku toodete puhul oli tegemist elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele või madalpingeseadme nõuetele mittevastavusega. Vajadusel kontrolliti ka seadmete vastavust RoHS 2002/95 (ohtlikud ained) ja EDD 2009/125 (ökodisain) direktiivide nõuetele, muu hulgas nõutavate deklaratsioonide olemasolu.

2011. aastal jätkus rahvusvaheline koostöö Euroopa teiste turujärelevalveasutustega. Tehnilise Järelevalve Amet osales Brüsselis

toimunud madalpingedirektiivi administratiivse koostöörühma ADCO koosolekul, kus arutati direktiivi rakendamise juhiseid LED-valgustite ning valgustite pistikute ja pesade osas, turujärelevalve tegevusi ja protseduure kodumasinade kuumade tööpindade ja basseinate veepumpade puhul, standardiseerimist solaariumiseadmete, basseinate veepumpade ja LED-valgustite osas ning öövalgustite, konverterite ja spaaseadmete tehnilisi küsimusi. Madalpingedirektiivi administratiivne koostöörühm on sõltumatu töögrupp, mida juhivad ja korraldavad liikmesriigid. Töögrupi eesmärgiks on koostöö ja informatsiooni vahetamine erinevate maade turujärelevalveasutuste vahel.

2011. aastal osales Tehnilise Järelevalve Amet Brüsselis toimunud EDD ADCO (Energiamõjuga toodete ökodisaini direktiivi administratiivne koostöörühm) koosolekul, kus arutati direktiivi rakendamist ning turujärelevalve probleeme, samuti tutvustati töös olevaid ja planeeritavaid projekte. Töögrupi eesmärgiks on koostöö ja informatsiooni vahetamine erinevate maade turujärelevalveasutuste vahel.

Elektri- ja elektroonikaseadmete ohtlike ainete sisalduse nõuete turujärelevalve

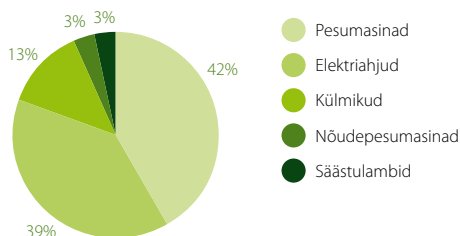
2011. aastal viidi läbi 10 menetlust elektri- ja elektroonikaseadmete ohtlike ainete sisalduse nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Kontrolliti 10 ettevõtet ja 10 erinevat toodet, puudusi ei tuvastatud. Kontrollitud toodetest 7 olid olme-elektronikaseadmed (teler, monitor, MP-mängijad, mäluseadmed), 2 kodumasinad (mikrolaineahi, veeautomaat) ja 1 valgustusseade (LED-valgusti).

Elektriseadmete energiatõhusus

Elektriseadmete energiatõhususe turujärelevalvet teeb Tehnilise Järelevalve Amet üle Eesti. 2011. aastal viidi läbi 62 menetlust ja tehti 10 ettekirjutust. Menetluste ja tehtud ettekirjutuste arvu suhe on jäänud viimaste aastate lõikes sarnaseks, jäädes vahemikku 20-25%.

Peamiselt kontrolliti nn valgeid kodumasinad (külmikud, pesumasinad, elektriahjud) ja elektrilampe. Põhiliseks tuvastatud puuduseks oli nõutava energiamärgistuse puudumine.

Puudustega tootegrupid energiatõhususes



Järk-järgult on jõustunud ja jõustuvad uued energiatõhususe ökodisaini direktiivi 2009/125/EÜ nõuded.

Nõuete eesmärgiks on vähendada energiat säästlikumalt tarbivate elektriseadmete kasutuselevõtmisega Euroopa Liidu energiatarbimist aastaks 2020 umbes 20%. Määrusest „Suunamata valgusvooga kodumajapidamises kasutatavad lambid“ (244/2009) tulenevad muu hulgas ka nõuded kodumajapidamises kasutatavatele tavalistele hõõglampidele.

2007. aastal tarbisid Euroopa Liidu kodumajapidamistes kasutatavad lambid arvutuslikult 112 TWh elektrit. Selliselt kasvaks aastaks 2020 tarbimine 135 TWh-ni. Määrusega rakendatavad meetmed võimaldavad aga vähendada tarbimist aastaks 2020 hinnanguliselt 39 TWh-le. Energiatarbimise säästmiseks kaovad tavalised hõõglambid järk-järgult kasutusest. Kui 2009. aasta septembrist ei tohtinud Euroopa Liidu turule kolmandatest riikidest tuua või toota üle 100 W nimivõimsusega hõõglampe, siis 2011. aastal laienes sama keeld ka üle 75 W hõõglampidele. Aastaks 2012 laieneb keeld kõikidele hõõglampidele.

Nõuded töötatakse välja seadme gruppide iseärasusi arvestades. Nii näiteks seatakse televiisoritele, ooteseisundiga seadmetele ja välisloetavatele energiatarbimise piirmäärad, mida need väljalülitatud ja ooteseisundis tarbida tohivad. Külmutusseadmetele kehtestatakse energiatarbimise indeksi piirväärtus sõltuvalt kategooriatest.

Uued ökodisaini nõuded rakenduvad erinevatel tähtaegadel etappide kaupa. Näiteks televiisoritele rakenduvad ökodisaini nõuded neljas etapis, aastatel 2010 kuni 2012, külmutusseadmetele aga viies etapis, aastaks 2015.

Nõudeid ei rakendata seadmete puhul, mis on juba praegu Euroopa Liidus jae- või hulgimüügis. Nõudeid kohaldatakse vaid kolmandatest riikidest maaletoodavatele või pärast vastavate etappide tähtaegu Euroopa Liidus toodetud seadmetele.

Televiisorite energiamärgistus

2011. aasta detsembrist on televiisorite energiamärgistus Euroopa Liidu riikides kohustuslik. Eesmärgiks on tarbida efektiivsemalt elektrienergiat ja vähendada seeläbi kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Lisaks keskkonna säästmisele pakub televiisorite energiamärgistus võimalust tarbijatele hinnata seadmete üldpidamiskulusid ning motiveerib tootjaid efektiivsemate lahenduste väljatöötamisele.

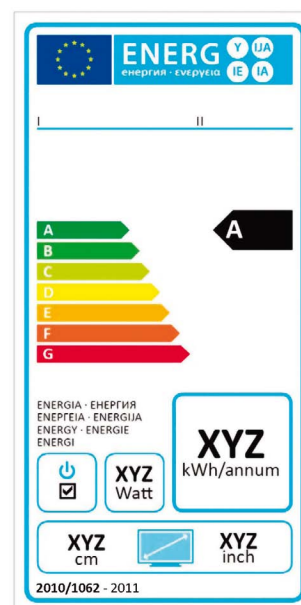
Energiamärgistusel on ära toodud sisselülitatud televiisori võimsus (W), seadme aastane tarbimine (kWh/a), ekraani nähtava osa diagonaal sentimeetrites ja tollides ning juhul, kui seadme energiatarve väljalülitatud olekus on väiksem kui 0,01 W, siis ka nn ökomärk.

Seadmete energiatarbimise klass on märgistusel tähestikulise astmestikuna, alustades tähest A+ ning lõpetades tähega F. Energiatarbimise klass väheneb tähestiku järjekorras. Konkreetse mudeli energiaklass märgitakse noolekujulise märkena, suunaga vastavale astmele.

Televiisoritele, mis ületavad A- energiaklassi nõudeid, lisatakse täiendavalt märg + (nt A+). A+++ klassi loetakse tehnoloogiliseks piiriks. Tavapärased LCD telerid kannavad energiaklassi C või D.

Näiteks A-klassi teler tarbib aastas ca 50 kWh, C-klassi samaväärne teler ca 100 kWh ning D-klassi teler ca 130 kWh. Iga klassiga A-klassist ülespoole väheneb energiatarve orienteeruvalt 30%.

2010. aasta augustist rakendusid ökodisaini nõuded ka telerite ooteseisundile, mille kohaselt ei tohi energiatarve ooterežiimis ületada 0,5 W ja 1 W, vastavalt sellele, kas seade esitab seisundiinfot või mitte.



Televiisorite energiamärgistus

SIDESEADMED

2011. aastal jätkus Euroopa Ühenduse regulatsiooni uuendamine eesmärgiga välja töötada tõhusam mehhanism seadmete nõuetele vastavuse tagamiseks ja muuta direktiivi 1999/5/EÜ sätteid lihtsamaks ja selgemaks. Tehnilise Järelevalve Amet osales aktiivselt direktiivi revideerimisprotsessis, avaldas arvamust direktiivi muudatuste osas ja esitas kommentaare uue direktiivi täistekstile. Veebruaris alustas Euroopa Komisjon direktiivi revideerimist ning muudatusi sideseadmete regulatsioonis on oodata juba lähiaastatel.

Täiendati ja ajakohastati määrust „Raadiosageduste kasutamise tingimused ja tehnilised nõuded sagedusloast vabastatud raadioseadmetele“. 2011. aasta oktoobris jõustunud määrusega sätestati esmakordselt nõuded väikese võimsusega aktiivsete meditsiiniliste implantaatide kasutamiseks uues sagedusalas 2483,5-2500,0 MHz. Seadmed on mõeldud patsientide tervisliku seisundi kaugjälgimiseks meditsiiniasutustes. Täpsustati sagedusalas 863-870 MHz video edastamise tingumusi, millega võimaldati digitaalse videosignaali edastamine lähihoimeadmetega. Varem ei olnud selles sagedusvahemikus videosignaali edastus lubatud. Lisati nõuded sagedusalas 76-77 GHz maanteefosüsteemi kuuluvate sõidukite ja infrastruktuuri vaheliste andmesideseadmete kasutamiseks. Tööstusseadmetest sätestati nõuded raadiosagedusi kasutavale vedelike või graanulite taseme sondeerimisseadmele (Level Probing Radar - LPR).

Täiendati ja ajakohastati määrust „Tehnilised nõuded sagedusloa alusel kasutatavatele raadioseadmetele“. Eelnõu kooskõlastati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu detsembri lõpus ja selle ettevalmistamisest teavitati Euroopa Komisjoni. Võrreldes kehtiva määrusega lisati nõuded professionaalsetele ja personaalsetele raadiosideseadmetele, meteooride raadioseadmetele, suure võimsusega isikuotsingu- ja jälgimissüsteemidele, raudtee mobiilsidevõrgu GSM-R võrguseadmetele jne.

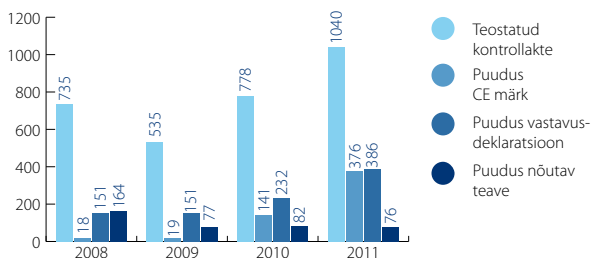
Komisjoni otsuste alusel valmistati ette ühtlustatud nõuded maapealsete elektrooniliste sideseadmete võrguseadmetele

sagedusalades 900 MHz ja 1800 MHz, eesmärgiga võimaldada nendes sagedusalades lisaks GSM ja UMTS seadmetele ka LTE ja WiMAX süsteemide kasutamist.

2011. aastal tegi Tehnilise Järelevalve Amet kokku 1917 aparatuuri nõuetele vastavuse kontrolli. Puudusi tuvastati 1350 korral, maale ei lastud 845 seadet ning kauplusest kõrvaldati 286 seadet.

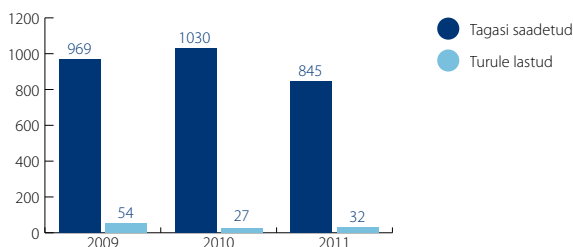
Kaupluste (sealhulgas internetikaupluste) kontrolli käigus koostati 1040 kontrollakti. Erinevaid puudusi avastati 505, kusjuures oli ka tooteid, millel tuvastati mitu puudust.

Kaupluste kontroll perioodil 2008 – 2011



Tooteohutuse kontrolli käigus edastas Maksu- ja Tolliamet Tehnilise Järelevalve Ametile 877 päringut seadmete kohta, mille puhul oli põhjust nõuetele vastavuses kahelda. 96% kontrollitud seadmetest ei vastanud nõuetele ning nende maale lubamine tõkestati. Enamiku kontrollitud seadmetest moodustasid mobiiltelefonid, GPS vastuvõtjad, raadio teel juhitud mänguasjad, juhtmeta arvutiseadmed, lapsevalvurid, koerte piirded ja treenimisseadmed ning väikese võimsusega raadiosaatjad.

Tooteohutuse kontroll koostöös Maksu- ja Tolliametiga perioodil 2009 – 2011



Euroopa ühisest sageduskasutusest erinevate raadioseadmete turule laskmise kavatsusest teavitamise protseduuri käigus laekus 2011. aastal Eestile 784 teavitust, mis kõik esitati läbi Euroopa Komisjoni ühtse teavitussüsteemi OSN. Teadete menetlemise käigus selgitati 43 tootjale ja tootja esindajale Eestis kehtivaid raadiosageduste kasutamise nõudeid, neist 34 korral teatati, et seadmete kasutamine Eestis ei ole võimalik.

Direktiivi 1999/5/EÜ turujärelevalve probleemidega tegeleva töögrupil (ADCO R&TTE) valmis 2011. aastal raport, milles antakse soovitusid turujärelevalve meetmete ühtlustamiseks. Peamised soovitusel on seotud ühtse kontrollvormiga ning kohaldavate meetmete kaardistamisega.

Standardimise osas korraldati 2011. aastal ETSI (Euroopa Standardite Instituut) Euroopa standardite EN kavandite hääletusi ja Eesti standarditeks võeti 50 uut ETSI standardit.

ETSI arvamusküsitlusele olevatele harmoneeritud standarditele lisati eestikeelne pealkiri, mis on vajalik eestikeelses Euroopa Liidu

Teatajas ilmuva direktiivi 1999/5/EÜ harmoneeritud standardite loetelu avaldamiseks.

Paljud internetipoodidest tellitud raadio-, side- ja elektroonikaseadmed ei vasta nõuetele

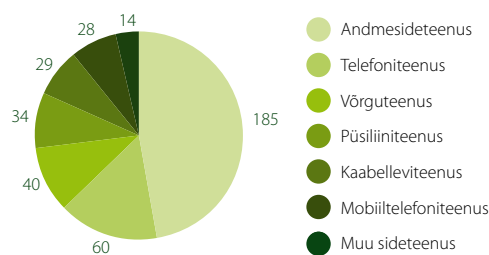
Jätkuvalt on probleemiks väljastpoolt Euroopa Liitu internetipoodidest ja -foorumitest tellitud seadmete nõuetele mittevastavus. Kõik väljastpoolt Euroopa Liitu tulnud postisaadetised peavad läbima tollikontrolli. Tollikontrolli üheks osaks on kauba nõuetele vastavuse kontroll, mis selgitab välja, kas kaup vastab Euroopa Liidus kehtestatud nõuetele. Kui tollikontrolli käigus selgub, et saadetises oleval seadmel puudub nõuetekohane markeering ja märgistus, ei luba Maksu- ja Tolliamet seda vabasse ringlusesse ning annab sellisest seadmest Tehnilise Järelevalve Ametile teada. Kui tootel puudub CE märk või see on lohakalt paigaldatud, võib see tähendada, et toode on ohtlik ja tootja ei tunne tootele esitatavaid nõudeid. Eesti sageduskasutusega mittesobivad raadioseadmed põhjustavad häireid teiste seadmetele, samuti on nende endi kasutamine häiritud. Nõuetele mittevastavaid seadmeid Eestisse ei lubata ning need kas hävitatakse või saadetakse tagasi saatjale.

2011. aastal tuvastati kõige enam nõuetele mittevastavusi Apple iPhone-laadsete mobiiltelefonide, GPS navigaatorite ning autos kasutatavate FM saatjaga MP3 mängijate puhul. Võrreldes 2010. aastaga on kasvanud ka tahvelarvutite ja koerte piirete mittevastavuste arv. Peamiseks rikkumiseks on olnud Euroopa nõuetele vastava CE-märgistuse, vastavusdeklaratsiooni ning tootja identifitseerimist võimaldavate andmete puudumine, mis viitas enamikul juhtudel sellele, et seadme tehnilised nõuded olid täitmata.

SIDETEENUSED

2011. aasta märksõnaks sideteenuste turule sisenemise või lahkumise osas oli stabiilsus. Tegevuse alustamise teate esitas Tehnilise Järelevalve Ametile 12 ettevõtjat, tegevust laiendas 3 ja sideteenuse osutamise lõpetas 14 sideettevõtjat. Aasta lõpuks oli registreeritud sideettevõtjaid 230.

Registreeritud sideteenuste jaotus 2011. aastal



Sideteenuste valdkonnas viis Tehnilise Järelevalve Amet 2011. aastal läbi 320 menetlust. Vormistati 78 kontrollakti, millest määrava osa moodustasid sidevõrkudele kehtestatud tehniliste nõuete täitmise kontrollid. Võrkude ja teenuste nõuetega kooskõlla viimiseks koostati 3 ettekirjutust.

2011. aasta järelevalve oli peamiselt seotud sideettevõtjate poolt rahvusvaheliste GSM koordineerimisloetelute täitmisega, sideandmete säilitamisega, elutähtsate teenustega ning sideteenuse kvaliteediga.

Jätub mobiilse interneti võidukäik

Tehnilise Järelevalve Amet teostas 2011. aasta suvel mobiilse internetiteenuse andmesidekiiruste mõõtmisi, mille käigus mõõdeti EMT, Elisa ja Tele2 poolt pakutavaid teenuseid kokku 103 punktis üle Eesti. Mõõtmised ei andnud ülevaadet EMT, Elisa ja Tele2 poolt pakutavate andmeside teenuste protsentuaalse katvuse kohta, vaid näitasid teenuste kättesaadavust ja kiirust konkreetsetes mõõtepunktidest.

Mõõtmistulemused näitasid, et peaaegu kõikides mõõtepunktidest oli mobiilse interneti leviala olemas, kuid andmesidekiirused asukohtade ja teenusepakkujate lõikes olid küllaltki erinevad. Keskmiseks summaarseks allalaadimiskiiruseks mõõdeti EMT-l 2611 kbit/s, Elisal 2974 kbit/s ja Tele2-l 2092 kbit/s. Keskmiseks summaarseks üleslaadimiskiiruseks mõõdeti EMT-l 692 kbit/s, Elisal 556 kbit/s ja Tele2-l 468 kbit/s. Teenus puudus EMT-l ühes ning Elisal ja Tele2-l kuues mõõtepunktis. EMT võrgus saavutati allalaadimiskiirus üle 1000 kbit/s 90% mõõtepunktidest, Elisal oli vastav näitaja 65% ja Tele2-l 80%.

Aasta jooksul arenes kiirelt ka 4. põlvkonna (4G) mobiilne internet, mis võimaldab õhu kaudu andmesidekiirusi kuni 80-100 Mbit/s.

Osalesime lairibavõrgu EstWin võrkude ülevaatamisel

2011. aasta teisel poolel osales Tehnilise Järelevalve Amet Eesti Lairiba Sihtasutuse ELASA arendatava lairibavõrgu EstWin esimese osa kiudoptiliste võrkude ülevaatusel, kokku 13 trassi-lõigul. EstWin kiudoptiline võrk viib maapiirkondadesse ühendused kiirusega vähemalt 100 Mbit/s. Projekt on mahukas ja selle elluviimiseks on seotud Euroopa Liidu struktuurifondid, Eesti riik ja sideettevõtjad, kes finantseerivad jaotusvõrgu ehitamist ning teenuste pakkumiseks vajalike seadmete hankimist. Kogu Eesti katmine ülikiire internetiga, mis jõuab kõikide asulateni, on kavas lõpetada 2015. aastaks.



EstWin-i optiliste kaablite sidekapp

Tarbijate huvide kaitsmine

Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalvetoimingute üheks põhi-eesmärgiks on sideteenuste usaldusväärsuse suurendamine. Jätukuvalt teeme koostööd Tarbijakaitseametiga, et tagada tarbijate huvide kaitstus saadava teenuse kvaliteedi osas. Koostöös Tarbijakaitseametiga olid aasta märksõnadeks tähtajalised lepingud ja „tasuta“ mobiiltelefon, mobiilsideettevõtjate väga agressiivne klientide üksteiselt üleemeelamine ning tarbijate poolt mitmeti mõistetav reklaam mobiilse interneti leviala ja andmesidekiiruste osas. Antud teemade raames toimusid sideettevõtjatega mitmed kohtumised, kus leiti häid lahendusi tarbijate teadlikkuse tõstmiseks.

Elutähtsad teenused, sidevõrkude turvalisus ja terviklikkus

Tehnilise Järelevalve Amet on volitatud korraldama elutähtsa teenuse osutamist sidevaldkonnas. 2011. aasta olulisemaks sammuks selles valdkonnas oli sideettevõtjate poolt koostatud toimepidevuse plaanide ja riskianalüüside läbivaatamine.

Aasta alguses koostati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile koondaruanne elutähtsate teenuste korraldamise seisust, millest järeldus, et põhilised teenuse toimepidevust mõjutavad tegurid on elektrikatkestused või kriitiliste võrguseadmete rikked.

Eestis on 21 sideettevõtjat, keda loetakse elutähtsa teenuse osutajaks ja kellel on kohustus teavitada Tehnilise Järelevalve Ametit elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivast sündmusest või sellise sündmuse toimumise vahetust ohust.

2011. aasta mais jõustusid elektroonilise side seaduse muudatused, mille kohaselt peab sideettevõtja teavitama Tehnilise Järelevalve Ametit kõigist sideteenuse turvalisuse ja terviklikkuse tagamist ohustavatest juhtudest, mis olulisel määral mõjutavad sideteenuse või -võrgu toimimist. Vajadusel teavitab Tehnilise Järelevalve Amet ka teiste riikide järelevalveasutusi ning Euroopa Võrgu- ja Infoturbe Agentuuri (ENISA).

2011. aastal rakendus ühtne e-posti teel töötav teavitussüsteem (intsident@tja.ee) elutähtsat teenust ning võrgu turvalisust ohustavatest sündmustest info vastuvõtmiseks ja võimalike ohtude määratlemiseks. Selleks, et teenuseosutajatel oleks lihtsam täita neile elektroonilise side seaduse ja hädaolukorra seadusega pandud kohustusi, töötasime välja teavituskorra ja -juhendi, mida sideettevõtjad on hakanud järgima.

Sertifitseerimisteenused ja digitaalalkiri

2011. aastal jätkusid 2009. aastal algatatud projekti „Tugevatel sertifikaatidel põhinevate autentimis- ning autoriseerimislahenduste väljatöötamine ELi kodanikele“ rakendamiseks vajaliku regulatsiooni väljatöötamisega seotud tegevused. Osaleti mitmete valdkonda puudutavate õigusaktide eelnõude koostamisel (digitaalalkirja seadus, sertifitseerimise registri põhimäärus, teenuseosutajate infosüsteemide auditeerimise kord, sertifitseerimisteenuseosutaja poolt välja antud sertifikaatide kvaliteedi hindamise alused ja kord) ning erinevate töörühmade töödes.

Sertifitseerimise registri toiminguid andmete muutmise osas tehti 4 korral, registrisse lisati 6 uut ning arhiveeriti 3 aegunud sertifikaati, samuti uuendati Tehnilise Järelevalve Ameti poolt hallatavat Eesti sertifitseerimisteenuste usaldusnimekirja.

Tegeleti ka sertifitseerimisregistri ümberkujundamisega ning telliti valmis registrile uus välimus, ülesehitus ja logo.

Liinirajatised

Liinirajatisete kahjustamise ning liinirajatisete avariohtliku olukorra põhjustamisega seoses lahendas Tehnilise Järelevalve Amet 2011. aastal 28 vääртеоeadet.

Laekunud vääртеоeadet näitasid, et suurem osa liinirajatisete kahjustamisi on aset leidnud siis, kui liinirajatisete kaitsevõõndis tegutseja omas vastavat luba ja olukorras, kus teiste tehnovõrkude ehitus toimus liinirajatisete kaitsevõõndis paralleelselt liinirajatisetega. Tihti esines olukordi, kus liinirajatisete omaniku tegevus pinnases paikneva liinirajatisete tegeliku asukoha tuvastamisel oli pealiskaudne.

Võrreldes 2010. aastaga vähenes optiliste sidekaablite kahjustamiste kohta laekunud vääртеоeadete arv.

LEGAALMETROLOOGIA

Tehnilise Järelevalve Amet väljastas 2011. aasta jooksul 21 siseriiklikku mõõtevahendi tüübikinnitustunnistust, sealhulgas 8 muudatust. Tolli- ja aktsiisimõõtmistes kasutatavatele mahutitele ja nendega seotud torustikele väljastati 22 nõuetele vastavaks tunnistamise teatist. Taadelduks tunnistati 83 mõõtevahendit.

Taatluslaborite taatlustegevuse järelevalve käigus viidi läbi 2 menetlust, mille tulemusena tuvastati väiksemaid puudusi dokumentide õigeaegse esitamise osas.

2011. aastal viis Tehnilise Järelevalve Amet läbi avalikud konkursid taatlusmäärgiste, taatluskleebiste ja taatlustemplite valmistamise ainuõiguse andmiseks. Taatlusmäärgiste valmistamise ainuõiguse anti järgnevas viieks aastaks Vaba Maa AS-ile taatluskleebiste valmistamiseks ja HUMAL Elektroonika OÜ-le taatlustemplite valmistamiseks.

Kinnispakkide käitlemise järelevalves alustati 2011. aastal 33 menetlust, neist 3 tarbija kaebuse põhjal. Peamisteks puudusteks olid kinnispakkide käitlemise korra ja kontrolli tulemuste puudumine ning mõõtevahendite taatluskohustuse täitmine, ühel korral kasutas ettevõtte selleks õigust omamata oma toodetel e-määrgist.

2011. aastal alustas Tehnilise Järelevalve Amet 101 menetlust mõõtevahendite kasutamise ning 6 menetlust mõõtevahendite turule laskmise suhtes. Põhiliseks probleemiks on taatluskehtivusaja ületamine või taatlusnõuetele mittevastava mõõtevahendi kasutamine.

Sihilike mõõtmispettuste osas kaebusi ei esitatud ega tuvastatud. Uute mõõtevahendite turule laskmise osas tuvastati puudusi kohustuslikes dokumentides. Vääртеоemenetlusi algatati mõõtevahendite kasutaja suhtes kahel korral.

2011. aastal võttis Tehnilise Järelevalve Amet osa Euroopa Legaalmetroloogia Koostööorganisatsiooni WELMEC erinevate töögruppide töökoosolekutest. Töögrupid tegelevad mõõtevahendite turujärelevalve ühtlustamise, kinnispakkide ja tarbearvestite küsimustega Euroopa Liidus.

Vastavushindamisteenuse kättesaadavus

Eestis on registreeritud 3 mõõtevahendite vastavushindamisteenuse osutamise õigust omavat teavitatud asutust, kes saavad läbi viia vastavushindamist automaat- ja mitteautomaatkaaludele ning soojus- ja veearvestitele. Muudele mõõtevahenditele nagu gaasiarvestitele, elektrienergiaarvestitele, kestva dūnaamilise toimimisega vedelike mõõtesüsteemidele, taksomeetritele, pikkusmõõtudele, dimensioonimõõtevahenditele, heitgaasianalüsaatoritele vastavushindamisteenuse kättesaadavus Eestis puudub, mis seab Eesti mõõtevahendite tootjad teiste liikmesriikidega võrreldes raskemasse olukorda. Eriti terav on teenuse kohapealse kättesaadavuse puudumine kestva dūnaamilise toimimisega vedelike mõõtesüsteemidele, mille tagajärjel on ära jäänud mitmete uute seadmete tootmine ja kasutusele võtmine.

Viisime läbi metallikokkuostupunktide järelevalvekampaania

2011. aastal korraldasime metallikokkuostupunktide järelevalvekampaania, mille raames kontrollisime 28 kokkuostupunkti üle Eesti. Järelevalvekampaania peamiseks eesmärgiks oli kontrollida kokkuostupunktide tegevuse ja neis kasutatavate kaalude vastavust nõuetele.

Kontrollitud 28 kokkuostupunkti ei tuvastatud rikkumisi vaid neljas, ülejäänud 24 puhul tuvastati erinevaid nõuetest kõrvalekaldumisi. Põhiliseks rikkumiseks (umbes pooltel juhtudel) oli auto- ja platvormkaalude taatluskehtivusaja ületamine. Levinud rikkumisteks olid ka nõuetekohase määrgistuse (nt tüübikinnituse tähis) puudumine, mittetaadeldavate ning konkreetse koguse kaalumiseks sobimatute kaalude kasutamine.

Rikkumiste põhjusteks võib pidada ettevõtete teadmatust kaaludele kehtestatud nõuetest ning kokkuhoidu nõuete järgimiseks vajalikelt investeringutelt.



(PIIRATUD RESSURSI KASUTAMISE KORRALDAMINE)

Planeerime ja koordineerime raadiosageduste, elektroonilise side numeratsiooni ja raudtee läbilaskevõimet ning korraldame ja kontrollime nende kasutust. Lisaks täidame rakendusüksuse rolli Euroopa Liidu raudtee arendamise struktuurifondide jaotamisprotsessis.

Avaliku raudtee läbilaskevõimet jaotame vastavalt ettevõtjate vajadustele ja ressursi olemasolule ning **määrame raudteeinfrastruktuuri kasutustasu.**

Euroopa Liidu struktuuritoetuse rakendusüksusena teostame **finantskontrolli rahastatavate raudteevaldkonna projektide üle.** Samuti jälgime projektide elluviimist vastavalt rahastamisotsusele ning tehtavate tööde ja kuludevastavust rahaeraldamistingimustele.

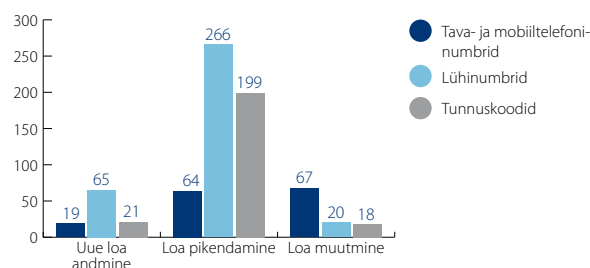
Raadiosageduste osas tegeleme kasutuse pikaajalise planeerimisega, mis sätestatakse Eesti raadiosageduste plaanis tehnoloogia arenguks vajaliku sagedusressursi tagamiseks. Väljastame ka raadiosageduste kasutamise lubasid ja kontrollime nende tingimuste täitmist, samuti teostame üldist järelevalvet raadiosageduste kasutamise üle.

Numeratsiooni osas tagame numeratsiooniplaani haldamise selliselt, et ettevõtjatel oleks küllaldane ressursid numbrite oma teenuse osutamiseks. Samuti kontrollime numbrite kasutamise nõuete täitmist.

NUMERATSIOON

2011. aastal suurenes numeratsiooni kasutus, seda kõige enam mobiiltelefoninumbrite osas, mida broneeriti 0,9 miljonit. Suurt huvi tundsid numeratsiooni kasutamiseõiguste saamiseks ka välisettevõtjad, näiteks sideettevõtjad Maltalt, Rumeeniast, Tšehhist ja teistest riikidest. 2011. aastal anti välja 105 uut numbriluba, pikendati 529 ja muudeti 105 numbriluba, kokku tehti numbrilubadega 672 erinevat toimingut. Riigilõivu laekus numbrilubadega teostatud toimingute eest 20 % enam kui 2010. aastal, kogusummas 3 054 029 eurot.

2011. aasta toimingud numbrilubadega



Numeratsiooni liik	Koguarv, tk	Broneeritud, tk	Vabad, tk	Vaba ressursi osakaal, %
Telefoninumbrid	3 100 000	936 119	1 827 183	59
Mobiiltelefoninumbrid	8 640 000	6 259 142	2 131 259	24,6
800 - teenusnumbrid (tarbijale tasuta teenusnumbrid)	1 018 000	1564	1 016 400	99,8
900 - teenusnumbrid (eritasuga teenusnumbrid)	10 000	215	9 747	97,5
901 - teenusnumbrid (andmesideteenuse numbrid)	10 000	9	9 991	99,9
E-faksinumbrid	1 000 000	4 000	992 075	99,2
Personaalnumbrid (kliendi määratud sideteenuse osutamiseks)	235 000	35 301	166 000	70,6
Masshelistamise teenusnumbrid	75 000	0	75 000	100
Lühinumbrid, sealhulgas:				
3-kohalised	42	7	35	83
4-kohalised	395	172	223	56
5-kohalised	658	144	514	78
6-kohalised	5	3	2	40

Numeratsiooni kasutamise kontrollimine

Numeratsiooni kasutamine numbrilubade omanike poolt on tänu Tehnilise Järelevalve Ameti pidevale kontrollile aasta-aastalt paranenud. Kui 2009. aastal eksis numbrilubade õigeaegse pikendamise tähtaegade vastu ning kasutas loata numeratsiooni 14 sideettevõtjat, siis 2010. aastal vähenes nende arv 8-le ja 2011. aastal 2-le. Numbrilubade kehtivustähtaegade pikendamisega seotud eksimuste vähenemisele on aidanud kaasa ka Tehnilise Järelevalve Ameti elektroonne numbrilubade haldussüsteem, mis teavitab numbriloo omanikku loa kehtivusaja lõppemisest ning pikendamise vajadusest.

Uue probleemina on esile kerkinud numbrite kasutamistarbe nõuete eiramine sideettevõtjate poolt. Esines juhtumeid, kus sideettevõtjad andsid numbri kasutusele välismaistele klientidele, kes omakorda kasutasid neid numbreid kõrgendatud kõne lõpetamise tasuga teenusnumbritena. Selline tegevus on kaasa aidanud 2011. aastal levinud petuskeemidele, mille käigus genereeriti välisriigi sideettevõtjate võrkudest suures mahus kõnesid Eesti numbrite suunal, tekitades sellega helistajale suuri arveid või kahju kõnet algatavale sideettevõtjale. Tehnilise Järelevalve Amet võttis koostöös Eesti sideettevõtjatega ette vajalikud toimingud, et tagada Eesti numbrite õiguspärane kasutamine.

2011. aastal koostati numbrite kasutamistarbe rikkumise osas 1 ettekirjutus ja algatati 2 väärteoasja. Tehnilise Järelevalve Amet on võtnud eesmärgiks suurendada 2012. aastal järelevalvet numbri kasutamise tingimuste täitmise üle.

Numbriliikuvus

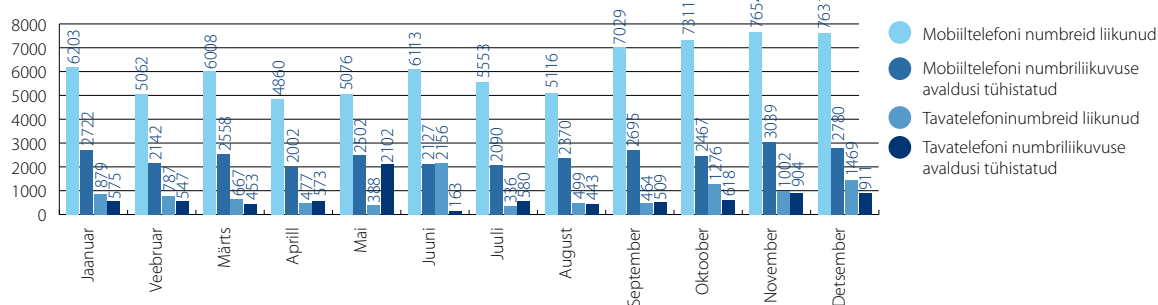
Tehnilise Järelevalve Ameti ülesandeks on tagada numbriliikuvuse protsessi häireteta toimimine, lahendada selle käigus tekkivaid probleeme ning pidada arvestust numbriliikuvuses tehtud toimingute üle.

2011. aasta töi numbriliikuvuse protsessi mõningaid muudatusi, millest olulisemad on:

- Lisaks mobiil- ja tavatelefoninumbritele on võimalik ühest võrgust teise viia teenusnumbreid algusega „40“, „70“, „800“ ja „900“.
- Numbri ühest võrgust teise viimise aeg lühenes 2 päeva võrra (keskmise 8 tööpäeva asemel 6 tööpäeva jooksul).
- Kliendil on soovi korral õigus ise määrata numbri ühest võrgust teise toomise kuupäev (minimaalselt 3 tööpäeva ja maksimaalselt 20 tööpäeva), millega uus vastuvõttev sideteenuse osutaja on kohustatud arvestama.
- Numbriliikuvuse protsessi ei saa enam katkestada ega taotlust tagasi võtta pärast seda, kui numbri liikumise kuupäev on seni teenust pakkunud sideettevõtte poolt kinnitatud.
- Kliendil on võimalus jälgida elektroonselt numbriliikuvuse protsessi erinevaid etappe veebipõhise numbripäringu (<https://nba.tja.ee/numbriparing.aspx>) abil ning saada sideettevõtjatelt protsessi kohta teavet.

2011. aasta jooksul teisel võrgust teise kokku 84 016 numbrit (2010. aastal 83 874, 2009. aastal 76 188, 2008. aastal 57 951), mis teeb kuus keskmiselt 7000 teisaldust. Samal ajal kui mobiiltelefoninumbrite teisalduste aktiivsus 2011. aastal kasvas, oli märgata tavatelefoninumbrite teisaldamise aktiivsuse vähenemist – vaid 12% kogu 2011. aastal ühest võrgust teise liikunud numbritest.

2011. aasta numbriliikuvuse kuude lõikes

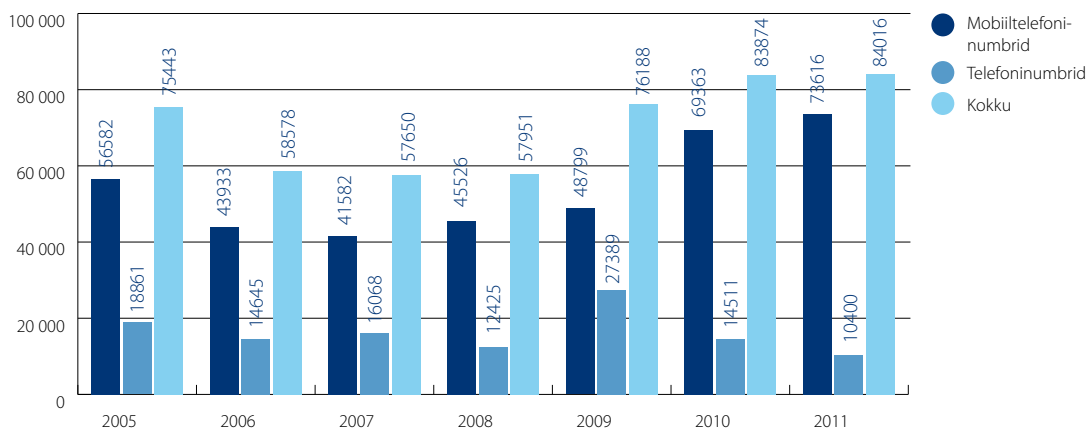


Sarnaselt eelmiste aastatega oli ka 2011. aastal suhteliselt palju, kokku 37 872 numbriliikuvuse taotluste tühistamist, mis on 31% taotluste koguarvust. Tühistamise peamiseks põhjuseks oli numbriliikuvusest vabatahtlik loobumine kliendi poolt.

Muudatused numbriliikuvuse regulatsioonis ning tihe konkurents tingis paaril korral ka numbriliikuvuse protsessi nõuete rikkumisi, kus sideettevõtja tühistas protsessi ebaõigetel alustel.

Eestis toimib numbriliikuvuse nõuetekohaselt. Numbriliikuvuse ühest võrgust teise toomine on aasta-aastalt muutunud tarbijale mugavamaks ning vähem aeganõudvaks. Kuigi kliendile numbriliikuvuse säilitamise õiguse võimaldamine sideteenuse osutaja vahetamisel on kaasa aidanud teenuste hindade langusele ja konkurentsi tihenemisele mobiilside turul, on siiski aastate lõikes Eestis sideettevõtjate vahetamise statistilised andmed jäänud suhteliselt stabiilseks ning aktiivselt pigem madalaks.

Numbriliikuvuse aastate lõikes



Alates 2011. aastast avaldame numbriliikuvuse statistikat sideettevõtjate lõikes

Tagamaks numbriliikuvusega seotud andmete sõltumatu ja ühetaolise avaldamise ning vältimaks andmetega manipuleerimist, avalikustab Tehnilise Järelevalve Amet alates 2011. aastast numbriliikuvuse statistika igakuiselt ka ettevõtjate lõikes. Avaldatud andmed puudutavad üksnes numbriliikuvusest tingitud klientide arvu muutusi, mitte aga liitunud või liitumislepingu lõpetanud klientide arvu.

SAGEDUSHALDUS

Avaliku konkursi korras väljastasime sageduslubasid nii sideteenuste kui digitaalse televisiooni teenuste pakkumiseks

Lõppes 2500-2960 MHz sageduslubade konkurs

2011. aasta jaanuaris lõppes avalik konkurs sageduslubade andmiseks maapealsetes süsteemides elektroonilise side teenuste osutamiseks

sagedusalas 2500-2960 MHz. Konkurssi võib pidada edukaks – konkursile pandud kuuete sagedusloale esitati kokku üksteist pakkumist. Pakkumised laekusid kõigile erinevatele sageduslubade kategooriatele ning kõik pakkumised olid sagedusloade väljastati. Konkursi võitjateks osutusid AS EMT (3 sagedusluba), Tele2 Sverige Aktiebolag, Elisa Oyj ja Elion Ettevõtte AS.

Konkursil osalenud ettevõtte võtsid kohustuse rajada Eestisse järgmise kuuete aasta jooksul tuhandeid 4G tugijaamu, mis peaks lähitulevikus võimaldama mobiilsete andmeside kiiruste märgatava paranemise.

Selgusid digitaalse televisiooni teenuste osutamiseks sagedusalas 470–790 MHz korraldatud avaliku konkursi võitjad

2011. aasta veebruaris kinnitati sageduslubade andmiseks televisiooni ringhäälingusaadete ja -programmide digitaalse edastamise teenuse osutamiseks sagedusalas 470–790 MHz korraldatud avaliku konkursi võitjaks AS Starman. Konkursile esitati kokku kaks pakkumist kahe ettevõtte – AS Starman ja AS Levira poolt.

Konkursi objektiks oli sagedusluba, mis annab õiguse edastada televisiooni ringhäälingusaateid ja -programme kolme multipleksi vahendusel.

Kasutusse antud sagedusalas vabanesid mitmed televisioonikanalid seoses analoogtelevisiooni sulgemisega 01.07.2010. Vabanenud sagedusressursi kasutusse andmisega loodi eeldused selle sagedusressursi otstarbekaks ja efektiivseks kasutuseks, samuti soodustatakse meediateenuste arengut, laiendatakse tarbijate valikuvõimalusi erinevate digitaalringhäälingu teenuste kasutamiseks ning luuakse võimalus pakutavate televisioonikanalite arvu suurendamiseks ja kõrgresolutsiooniga (HD) telepildi edastamiseks.

Selgusid sageduslubade andmiseks sagedusalas 1800 MHz korraldatud avaliku konkursi võitjad

2011. aasta detsembris kinnitati sageduslubade andmiseks elektrooniliste sideteenuste osutamiseks sagedusalas 1800 MHz korraldatud avaliku konkursi võitjad. Konkursile laekus 3 pakkumist 3 ettevõttelt, võitjateks osutusid EMT AS, Tele2 Eesti AS ja Elisa Eesti AS. Konkursi objektideks olid 3 sagedusluba, mis annavad õiguse kasutada raadiosagedusi üleriigiliste elektrooniliste sidevõrkude väljaehitamiseks ja arendamiseks.

Konkursi võitjad kohustuvad loaga väljastatud sagedused kasutusele võtma üle Eesti vähemalt 30 baasjaamas hiljemalt 2012. aasta detsembriks.

Algasime avaliku arutelu teemal „Konkursi korraldamine sideettevõtjate leidmiseks mobiilsete lairibateenuste pakkumiseks sagedusalas 790-862 MHz“

Tehnilise Järelevalve Amet ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium alustasid ettevalmistusi avaliku konkursi korraldamiseks sideettevõtjate leidmiseks mobiilsete lairibateenuste pakkumiseks sagedusalas 790-862 MHz. Ettevalmistuse käigus analüüsitakse erinevate riikide praktikat konkursside korraldamisel ja ettevalmistamisel, samuti Euroopa reguleerivaid ja soovituslikke dokumente.

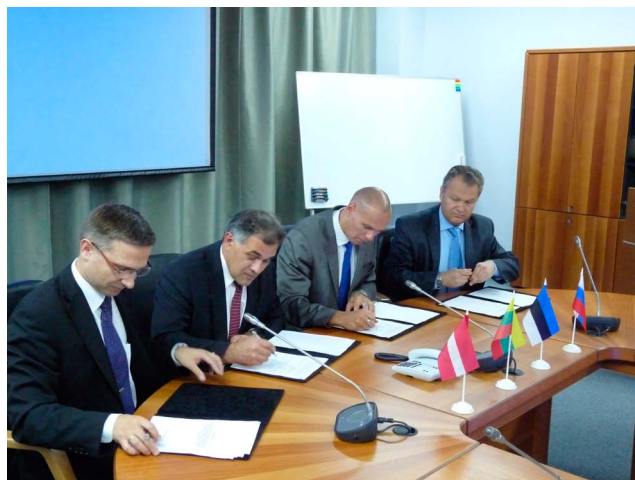
Eestile avanevad võimalused mobiilside pakkumiseks sagedusalas 790-862 MHz

2011. aasta augustis sõlmis Tehnilise Järelevalve Amet Moskvas toimunud Venemaa ja Balti riikide vahelistel läbirääkimistel kokkuleppe mobiilside kasutamise ja koordineerimise tingimuste kohta sagedusalas 790-862 MHz.

Sõlmitud kokkulepe annab võimaluse 2012. aasta alguses toimuval Ülemaailmsel Raadioside Konverentsil Eesti lisamiseks riikide hulka, kes võivad sagedusalas 790-862 MHz mobiilset sidet pakkuda. Seni oli see takistatud, kuna Venemaal paikneb samas sagedusalas ajalooliselt lennundusraadionavigatsioon, mille kaitsmiseks on naabritele kehtestatud ranged piirangud.

Sõlmitud kokkuleppega vähendati seni kehtinud piiranguid olulisel määral, olulisemaks piiranguks on nüüdsest täiendav kooskõlastamise nõue baasjaamadele, mis asuvad riigipiirist lähemal kui 10-20 km. Tänu kokkuleppele saab kvaliteetse mobiilside pakkumine sagedusalas 790-862 MHz olema võimalik kogu Eesti territooriumil, seejuures ei mõjuta Venemaa erinev sageduskasutus teenuse arendamist Eestis.

Sagedusala 790-862 MHz on mobiilseks andmesideks väga atraktiivne tänu headele levimadustele, mis võimaldavad suhteliselt väikeste kuludega tagada kvaliteetse mobiilse andmeside suurematel territooriumidel ja siseruumides. Kõnealune sagedusala on osa n-õ digitaalsest dividendist, mis vabanes analoogtelevisiooni sulgemisel ja võetakse mobiilse andmeside jaoks kasutusele kogu Euroopas.



Venemaa ja Balti riikide vahelised läbirääkimised Moskvas

Eesti ja Soome sideadministratsioonid sõlmisid koordineerimislepingud

2011. aasta lõpus toimusid Tehnilise Järelevalve Ametis Eesti ja Soome sideadministratsioonide läbirääkimised, mille tulemusena sõlmiti kolm koordineerimislepingut. Uued lepingud sõlmiti sagedusalade 800 MHz ja 1800 MHz kasutamiseks ning täiendati lepingut sagedusala 900 MHz kasutamiseks.

Koordineerimislepingute eesmärgiks on luua igakülgsed võimalused lairibasüsteemide kasutamiseks ning vältida seejuures raadiohäireid piirialades, samuti koordineerimisprotsesside kiirendamine.

Tehnilise Järelevalve Ametis arutati üleeuroopalisi mereside teemasid

2011. aasta septembris toimus Tehnilise Järelevalve Ametis Euroopa sagedushalduse töögrupi mereside töörühma koosolek, kus arutati merepääste, laevajuhtide eksamineerimise, mereside sageduste kasutamise reguleerimise ning Ülemaailmse Raadiokonverentsi ettevalmistamise teemasid.

Töökoosolekust võttis osa ühtekokku 27 oma ala asjatundjat 15 riigist. Eestist osalesid Tehnilise Järelevalve Ametile lisaks Politsei- ja Piirivalveameti Pääste- ja Koordineerimiskeskus, Veeteede Amet ning Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus.

Euroopa Elektroonilise Side Komitee töörühm analüüsis Tallinnas raadiosidesüsteemide koostoimet

2011. aasta oktoobris toimus Tallinnas Euroopa Elektroonilise Side Komitee töörühma WGSE (Working Group Spectrum Engineering) koosolek, kus osalesid 25 riigi sideadministratsioonide esindajad, samuti sideettevõtete, Euroopa Kommunikatsioonibüroo ning muude sidevaldkonna organisatsioonide vaatlejad. Eestit esindab selles töörühmas Tehnilise Järelevalve Amet. Töörühma põhiülesandeks on erinevate raadiosidesüsteemide koostoime

analüüsimine ning tehniliste tingimuste väljatöötamine, et tagada sagedusalade kui piiratud ressursi efektiivne kasutus ning sidevõrkude häirevaba töö.



Tallinnas toimunud Euroopa Elektroonilise Side komitee WGSE koosolek

WGSE töögrupi töö ja Eesti osalemine selles on väga oluline. Kõik sideadministratsioonid üle Euroopa kasutavad selles töögrupis välja töötatud lahendusi piirialade koordineerimiselepingute sõlmimisel, raadiolubade andmisel ja avalike konkursside korraldamisel.

Amatööraadioside

2011. aastal laekus raadioamatööridelt 3 häireteadet, häirete põhjused selgitati välja ja leiti lahendused nende kõrvaldamiseks.

2011. aastal väljastas Tehnilise Järelevalve Amet ajutised tööload kahele raadioamatööriale töötamiseks uuel, 500 kHz sagedusalal. Lõplik otsus selle laineala kasutamise kohta tehakse 2012. aastal toimival Ülemaailmsel Raadioside Konverentsil.

2011. aastal osales Tehnilise Järelevalve Amet Eesti Raadioamatööride Ühingu (ERAÜ) suvapäeval, kus muu hulgas tutvustati pea paarisajale amatööriale mobiilse VHF/UHF peelingaatori töötamist.

Raadiosageduste järelevalve

2011. aasta suurimaks järelevalve projektiks oli digiteleviisiooni multiplekside 2 ja 3 leviala kontroll. Eestis edastatakse nende multiplekside kaudu ZUUMtv teenust. Kokku teostati 97 asukoha üle Eesti 222 DVB-T MUX2 ja MUX3 signaali väljatugevuse mõõtmist. Kampania käigus tehti koostööd loaomaniku AS-iga Levira. Peamiselt kontrolliti leviala piiripealseid punkte ja üritati määrata leviala tegelikud piirid. Kontrollmõõtmistest järelendus, et nõutud 90% riigiterritooriumi katvus siiski tagatud ei olnud. Probleemidest on Levirat teavitatud ning koostöös Leviraga rakendatakse 90% nõude täitmiseks vajalikke meetmeid.

2011. aastal oli kohustuslik eetrisse minek ka multipleksidel 4, 6 ja 7, mistõttu Tehnilise Järelevalve Amet alustas ka nende nõuete täitmise kontrollimisega.

LTE tulekuks viidi koostöös operaatoritega läbi erinevaid mõõtmisi. Hinnati nii Venemaa radarite kui ka Läti digitaaltelevisiooni mõju 800 MHz alas plaanitud mobiilse andmeside võrgule. Kuna lähinaabrid niipea seda sagedusvahemikku LTE jaoks ei eralda, on oluline leida koos lahendus, et ka Lõuna-Eesti elanikud saaksid probleemideta kiire traadita andmeside võimalusi kasutada.

2011. aastal jätkati ka FM ringhäälingusaadajate regulaarset kontrolli, seda nii statsionaarse kui liikuvmonitooringuga. Suuri rikkumisi ei tuvastatud ning üksikud ribalaiuse ületamise juhtumid või RDS koodi küsimused lahendati operatiivselt koostöös raadiojaamadega. Mõõtmiste efektiivsust näitab see, et Eestis ei ole esinenud FM ringhäälingu saatja poolt põhjustatud häiret lennuliikluse sagedustel.

Sageduslubade menetlemine 2011. aastal

Uued load	428
Pikendatud load	3424
Kehtivate lubade andmete või tingimuste muutmine	472
Lubade andmisest või pikendamisest keeldumine	9
Loa valdaja soovil tühistatud load	50
Amatööraadiojaama tööload	127
Raadioamatööri harmoneeritud kvalifikatsioonitunnistus	5
Naaberriikidele sageduste koordineerimine	495
Eestile sageduste koordineerimine	497
Notifitseerimine	85

RAUDTEEINFRASTRUKTUUR

Raudteeinfrastruktuuri kasutustasu

Võrreldes eelmise aastaga vähenesid raudteeinfrastruktuuri prognoositud kasutustasu arvestuse aluseks olevad tegevuskulud mõlemal avalikku raudteed majandaval raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjal. Kogukulud seevastu suurenesid aasta võrdluses 2%.

Tegevuskulude vähenemise põhjusteks on asjaolu, et raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatel on suurenenud huvi majandada oma infrastruktuuri võimalikult optimaalsete kuludega, samuti kaasatakse investeringutesse järjest enam Euroopa Liidu struktuurifondide poolt eraldatud toetusi. Tegevuskulude vähenemisele on suures osas ka aidanud Tehnilise Järelevalve Ameti poolset ettepanekud uuenduste ja muudatuste tegemiseks raudteeinfrastruktuuri kasutustasu arvestamise meetoodikas ning järjepidev kontroll kulude üle, mis ei ole seotud raudtee majandamisega (enamasti väljenduvad kasutamata ressursides).

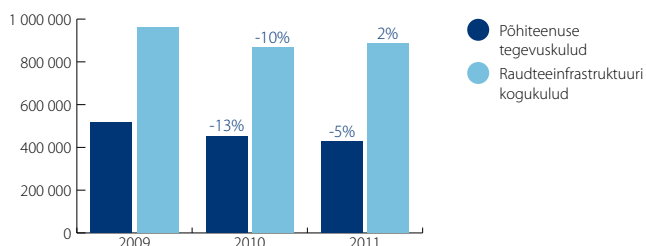
Kogukulude suurenemine tuleneb majanduslikest põhjustest. 2011. aasta kasutustasu menetluse raames prognoositi tarbijahindade tõusuks 3%, mis lisati raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja tegevuskuludele. Seevastu sellele eelneva perioodi kasutustasu määramisel hindas Tehnilise Järelevalve Amet vastavaks näitajaks 0, kuna ei olnud ette näha märkimisväärset tarbijahindade tõusu. Samuti tulenes kogukulude kasv raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja mõistliku ärikasumi normi suurenemisest, mis arvestatakse lähtuvalt meetoodikas sätestatud kapitali kaalutud keskmise kapitali hinna (WACC) valemist, millele annab olulise sisendi maailma majanduses toimuv.

2011. aastal alanud liiklusgraafikuperioodil määrati AS EVR Infra raudteeinfrastruktuuri prognoositud kasutustasu ühikuhindadeks meetoodikas kehtestatud alampiirid, kuna kaubavedajate poolt oli taotletud märkimisväärselt rohkem läbilaskevõimet, kui tegelik raudteeinfrastruktuuri kasutus seda näitab. Läbilaskevõime tegeliku kasutuse selgumisel muutis Tehnilise Järelevalve Amet

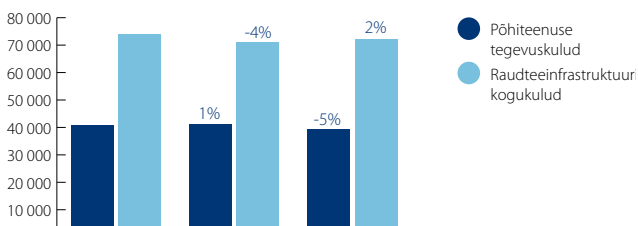
AS EVR Infra raudteeinfrastruktuuri prognoositud kasutustasu põhiteenuste ühikuhinna täpsemaks. Prognoositud kasutustasu ühikuhindade täpsustamiseks määratakse lähtuvalt tegelikust läbilaskevõime kasutustest igakuiselt täpsustatud kasutustasu, mis põhineb otseselt raudteevadajate veomahtudel ning on aluseks infrastruktuuri-ettevõtjate poolt raudteeveo-ettevõtjatele arvete esitamisel.

2011. aasta oli esimene, kui raudteeinfrastruktuuri kasutustasu määramise menetluse läbiviimise kohta ei laekunud raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjalt ega raudteeveo-ettevõtjalt kohtuvaideid.

AS EVR Infra raudteeinfrastruktuuri kulude muutus kolme aasta lõikes



Edelaraudtee Infrastruktuuri AS raudteeinfrastruktuuri kulude muutus kolme aasta lõikes

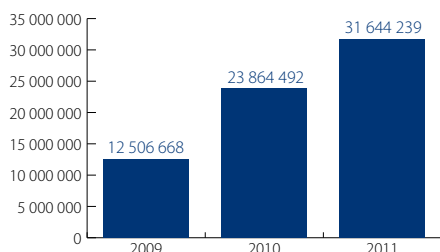


Raudteeprojektid

Euroopa Liidu struktuuritoetuste toel raudteeinfrastruktuuri arendamine ning ühes sellega ka reisijatele pakutava teenuse kvaliteedi tõstmine jätkus kiireneva hooga. Aasta jooksul valmisid 55 uut reisijate ooteplatvormi ning hakkavad lõppema ka mahukad rekonstrueerimistööd nii Tallinna-Tapa kui ka Türi-Viljandi raudteeliinidel, mis tõstavad reisirongide liikumiskiiruse nendel lõikudel kuni kiiruseni 120 km/h. Välisabi kasutamise intensiivsuse tõusust annab tunnistust muu hulgas ka oluliselt kasvanud TJA poolt teostatavate väljamaksete arv võrreldes eelnevate aastatega. Võrreldes 2009. aastaga on väljamaksete hulk suurenenud peaaegu 3 korda.

Väljamaksed perioodil 2009- 2011

Allikas: SF kesksüsteem

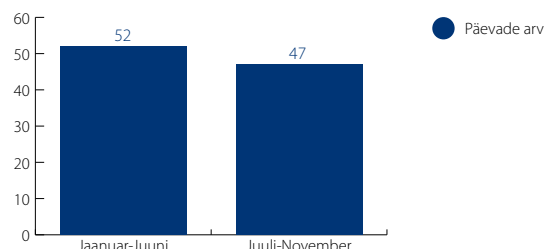


2011. aasta lõpus algas Lääne-Harjumaal elektrirongide kontaktliinide rekonstrueerimine, 2012. aastal asutakse Tallinna-Paldiski ja Keila-Vasalemma liinidel rekonstrueerima ka rööbasteed. Nimetatud kaks projekti toovad raudteeinfrastruktuuri arendamise heaks täiendavalt ligikaudu 27,6 miljonit eurot Euroopa Liidu toetusi.

Koostöös Läti ja Leedu kolleegidega jätkus Euroopa Liidu TEN-T abifondi toetusel uue 1435 mm rööpmelaiusega (Euroopa standardrööpmelaius) Tallinnast kuni Leedu-Poola piirini ulatuva Rail Baltica raudteeliini võimalikku ehitamist ettevalmistav projekt. Rail Baltica projekti raames valmis 2011. aastal Briti konsultatsiooniettevõtte AECOM poolt koostatud projekti teostatavuse analüüs, mis jõudis järeldusele, et uue raudteeliini ehitamine on majanduslikult tasuv. Ühtlasi pakuti valminud analüüsis välja ka sobivaim trassivariant, mis Eesti piires tähendab trassi kulgemist Tallinna-Pärnu suunal. Uuringut toetas Euroopa Liit TEN-T fondist kokku 50% ulatuses. Teostatavusanalüüsi tulemustest lähtudes on Eesti, Läti ja Leedu valitsused võtnud vastu otsused Rail Baltica edasiarendamiseks. 2011. aastal tehti on aluseks väga mahukatele arendustegevustele, milles oma aktiivne roll on täita ka Tehnilise Järelevalve Ametil.

Oluliseks arenguks struktuuritoetuste koordineerimisel saab lugeda igapäevase suhtluse paranemist Tehnilise Järelevalve Ameti ning toetusesaajate vahel. Traditsiooniks on saanud regulaarne infopäev, kus projektide rakendamisega seotud osapooled räägivad sellest, mis aasta jooksul on läinud hästi ning kus on endiselt arenguruumi. Aasta jooksul oli tänu aktiivsele suhtlusele märgata selget paranemist esitatavate dokumentide kvaliteedis ning see on avaldanud mõju ka väljamaksetaotluste menetlusajale. 2011. aastal saavutatud tulemused on heaks indikaatoriks, et Tehnilise Järelevalve Amet tegutseb käsikäes toetuse saajatega koostöö järjepideva edendamise nimel.

Väljamaksetaotluste menetlusaeg enne ja pärast 2011. aasta juunis tehtud vaheanalüüsi



Raudteeinfrastruktuuri arengut toetav tegevus läbi Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuse administreerimise on olnud edukas. Elluviidavad projektid on rakendunud suuresti vastavalt planeeritud ajagraafikutele ning on põhjust eeldada, et raudteetranspordi kvaliteedi tõus saavutatakse lähiaastatel nii infrastruktuuri kui ka reisirongide uuendamise läbi üheaegselt. Struktuuritoetuste kasutamise järelevalvesüsteem on osutunud edukaks, Tehnilise Järelevalve Ameti ning toetusesaajate koostöös on tekkinud probleemid lahendatud juba eos. Kõige selle tulemusena pole käesolevaks hetkeks raudteesektoris tehtud ühtegi struktuuritoetuste tagasinõuet, välisabi kasutamine on toimunud kõigiti reeglitepärast.

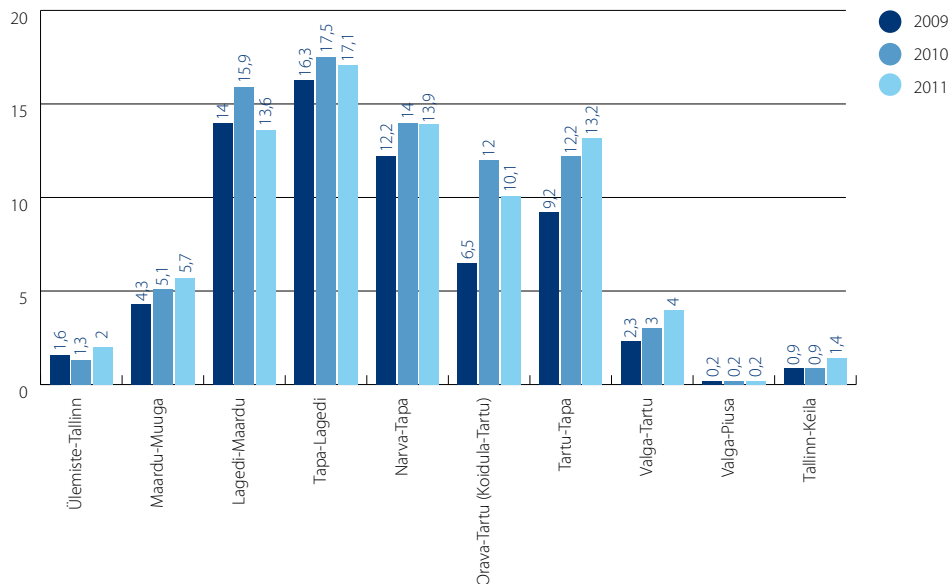
Raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime

Raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime kasutamine raudteelõiguti ja läbilaskevõimet taotlevate ettevõtete arv ei ole võrreldes eelneva perioodiga muutunud, küll aga on

märkimisväärselt suurenenud n-ö jooksvat esitatud läbilaskevõime eraldamise taotluste arv. Vaatamata üldisele majandusruumi stabiliseerumisele ei ole ettevõtjad jätkuvalt valmis võtma riske ning seetõttu taotletakse läbilaskevõimet

sagedamini, väiksemas mahus ja lühema perioodi peale. Sellest tulenevalt on vastavate menetluste arv kasvanud. Oma osa nimetatud jooksvate taotluste arvu suurenemisse on andnud ka hooajalisus – teatud kaubagruppide vedu muutub

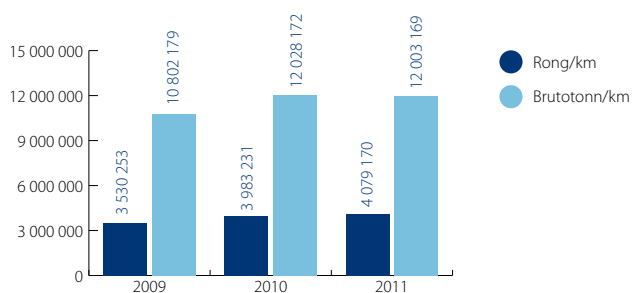
Kaubaveo- ettevõtjate poolt kasutatud läbilaskevõime keskmiselt ööpäevas AS EVR Infra infrastruktuuril perioodil 2009- 2011



intensiivsemaks ning vastavalt suureneb vajadus taotleda lühikese perioodi peale täiendavat jaotamata läbilaskevõimet.

Kaubaveo-ettevõtjate veomahtude osas ei ole kolme aasta lõikes järske tõuse-langusi toimunud. Samuti ei ole märkimisväärsed muutusi esinenud veetavate kaubagruppide osas. 2009. aastast alanud kaubavoogude mõningane suurenemine on nüüdseks stabiliseerunud.

Kaubaveo- ettevõtjate veomahud AS EVR Infra infrastruktuuril perioodil 2009- 2011





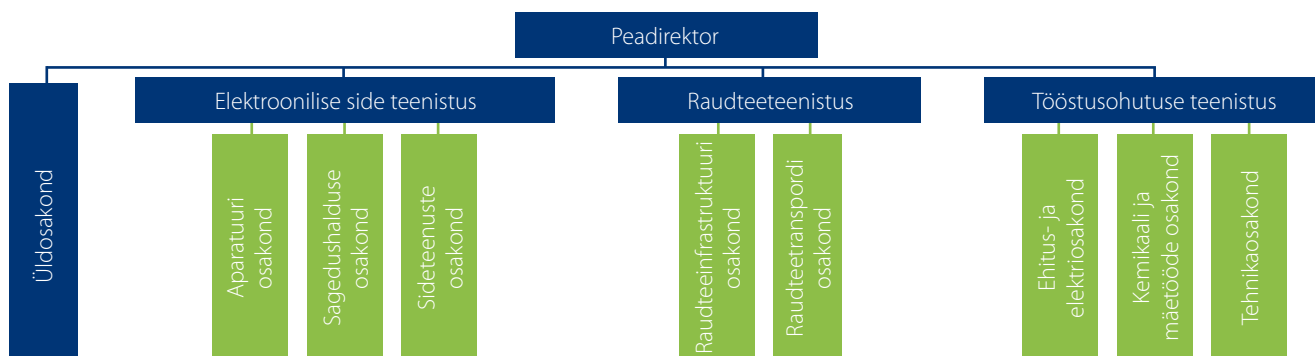
ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST, ARENDUSTEGEVUSED, AMETNIKUD JA EELARVE

Tehnilise Järelevalve Ameti struktuuri kuulub kolm teenistust: elektroonilise side teenistus, raudteeteenistus ja tööstusohutuse teenistus. Teenistused on omakorda tegevuspõhiselt jaotatud osakondadeks ning nende tööd toetab üldosakond. 2011. aasta algusest rakendus struktuurimuudatus elektroonilise side teenistuses. Ümberkorraldamisega liideti raadiosageduste järelevalve ja sagedushalduse osakonnad, uue osakonna nimeks jäi sagedushalduse

osakond. Ümberkorralduse tingis vajadus optimeerida sagedushaldusega seotud tööprotsesse, tõsta riikliku regulatsiooni efektiivsust ja tõhustada sagedushaldusega tegelevate ametnike koostööd.

Tehnilise Järelevalve Ameti struktuur on üles ehitatud eesmärgiga suurendada sünergiat, tõsta järelevalveprotsesside efektiivsust ja ühtlustada juhtimistasemed.

Tehnilise Järelevalve Ameti struktuur

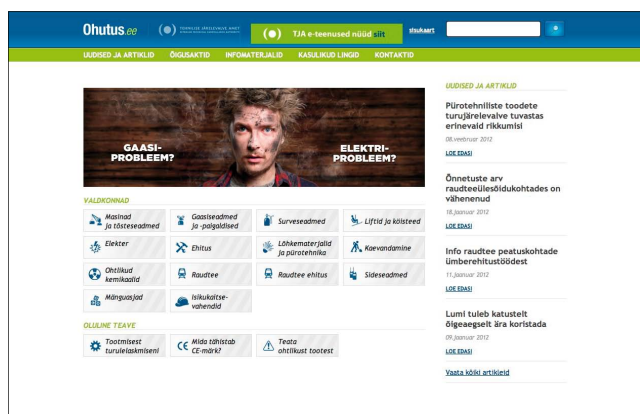


2011. aastal täiendasime viimaste aastate tegevusi ja tulemusi analüüsid ning lähiaastate plaane seades Tehnilise Järelevalve Ameti arengukava perioodiks 2010-2013. Uuendasime eesmärgi, nende saavutamiseks vajalikke meetmeid ning hindamise indikaatoreid. Organisatsiooni arenguks seadsime kolm põhi-

eesmärki koos vastavate meetmete ja indikaatoritega: avalike teenuste kasutusmugavuse suurendamine, produktiivse töökeskkonna loomine ning ametnike tööoskuste arendamine ja konkurentsivõimelise töötasu tagamine.

Klientidele ja koostööpartneritele avalike teenuste kasutusmugavuse kindlustamiseks jätkasime 2011. aastal elektroonsete menetluste ning infosüsteemide arendamist. Olulisemad arendused olid ohutusportaali (www.ohutus.ee) ja e-teenuste keskkonna (<http://emoodul.tja.ee/web/>) väljatöötamine ning kasutusele võtmine.

Ohutusportaali lõime eesmärgiga pakkuda erinevates valdkondades tegutsevatele ettevõtetele ja inimestele kõikehõlmavat ohutusala infot ning tõsta seeläbi teadlikkust. Ohutusportaal edastab ohutusvaldkondadega seotud uudiseid ja teateid, annab valdkonnapõhist infot regulatsiooni ning nõuetekohaseks tegevuseks vajalike protseduuride ja dokumentide kohta, samuti spetsialistide pädevusnõuete, ettevõtjate kohustuste, seadmete kasutusohutuse jms kohta.



E-teenuste keskkonna eesmärgiks on pakkuda kompaktselt ja mugavalt elektroonset suhtluskanalit, kus nii eraisikutele kui ettevõtetele on võimalik reaalajas saada täielik ülevaade nende tegevusega või neile kuuluvate seadmetega seotud registriandmetest ja taotluste mentlustest. E-teenuste keskkonnas saab algatada erinevaid raudtee, tööstusohutuse ja elektroonilise side valdkonna menetlustoiminguid, mida varem tuli teha paberkanalil tavapostiga või e-postiga. E-teenuste keskkonna väljatöötamise projekti rahastas Euroopa Regionaalarengu Fond.



2011. aastal jätkusid Tehnilise Järelevalve Ameti seadmete ja paigaldiste andmekogu JMS arendustööd, olulisimaks oli andmekogu õnnetuste mooduli täiendamine. Vastavalt valdkonna vajadustele saab õnnetuste moodulis varasemast märksa süsteemsemalt säilitada õnnetusjuhtumitega seotud asjaolusid,

mis omakorda võimaldab juhtumeid oluliselt detailsemalt analüüsida. Samuti on lihtsustunud andmete töötlemine ning sidumine paigaldiste, menetluste ja isikutega.

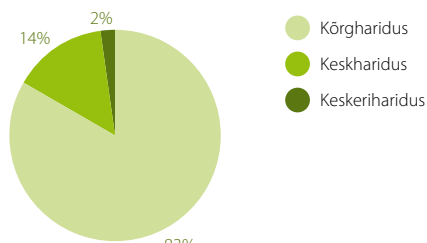
2011. aasta lõpus korraldasime arvamusküsitluse meie klientide ja koostööpartnerite ning avalikkuse seas. Küsitluse eesmärgiks oli ühelt poolt saada hinnang Tehnilise Järelevalve Ameti tegevusele regulatsiooni- ja järelevalveasutusena. Teisalt huvitas meid, kas ja mil määral oleme tuntud üldsuse seas. Uuringusse kaasati 500 juhuslikult valitud, Tehnilise Järelevalve Ameti kõigi kolme teenistuse tegevusega seotud ettevõtet, kellele esitati erinevaid küsimusi ameti töö vajalikkuse, asjaajamise ja töö korraldamise kohta. Ettevõtetele suunatud küsitluse tulemused olid suures osas positiivsed, Tehnilise Järelevalve Ameti maine oli enamikus rubriikides positiivne – ameti tegevus ja tööd peeti vajalikuks ning asjaajamist ja koostööd heaks. Elanikkonnalt (valimis 508 juhuslikult valitud inimest) küsiti ameti töö ja tegevusvaldkondade üldise tuntuse kohta. Tehnilise Järelevalve Ameti üldine tunnus jäi küll mõnevõrra oodatust madalamaks, kuid samas peeti ameti tööd väga vajalikuks.

AMETNIKUD

Tehnilise Järelevalve Ametis töötas 2011. aasta lõpus 90 ametnikku. Aasta jooksul võeti tööle 7 uut ja lahkus 9 ametnikku.

Haridustaseme jaotuses oli 2011. aastal kõrgharidusega ametnikke 75, mis moodustas 83% kõigist töötajatest. Ametnike üldine haridustase on tööülesannete täitmiseks küllaldane, samas vajavad ametnikud lahtuvalt töö spetsiifikast täiendavat õigusala koolitust.

Ametnike jaotus hariduse järgi 2011. aastal



Ametnike avaliku teenistuse staaži jaotuses on pea võrdselt esindatud staaživahemik 1–15 aastat. Sellist jaotust võib lugeda heaks, kuna 1–5-aastase staažiga peamiselt noori ametnikke toetavad pikema kogemusega ametnikud.

Ametnike teadmiste ja oskuste arendamiseks viidi 2011. aastal läbi koolitusi kokku 18 972 euro ulatuses. 2011. aastal toimunud koolitustest moodustasid kõige suurema osa asutuse põhitegevusega seotud koolitused. Ametnike töö efektiivsuse, kvaliteedi ja tulemuslikkuse tõstmise eesmärgil korraldati haldus- ja väärtetoimingu ning asjaõigusseadust käsitlevaid koolitusi.

Euroopa Sotsiaalfondi toetusega stažeerisid kaevandamise valdkonna spetsialistid Suurbritannias ja Poolas, kus tutvuti kaevandamistehnoloogiate, -masinate ja ohutusmeetmetega ning omandati täiendavaid teadmisi järelevalve teostamisest ja koguti ideid Eesti järelevalvesüsteemi tõhustamiseks.

Lisaks korraldati koolitusi organisatsiooni arendamiseks ja jätkati võõrkeelekursustega. Võõrkeele õpingute kuludest 70% kandsid ametnikud ise.

RIIGILÕIVUDE LAEKUMISED RIIGIELARVESSE

2011. aastal laekus riigilõive Tehnilise Järelevalve Ameti toimingute eest 5 098 867 eurot.

Riigilõivu jaotumine toimingute lõikes 2011. aastal

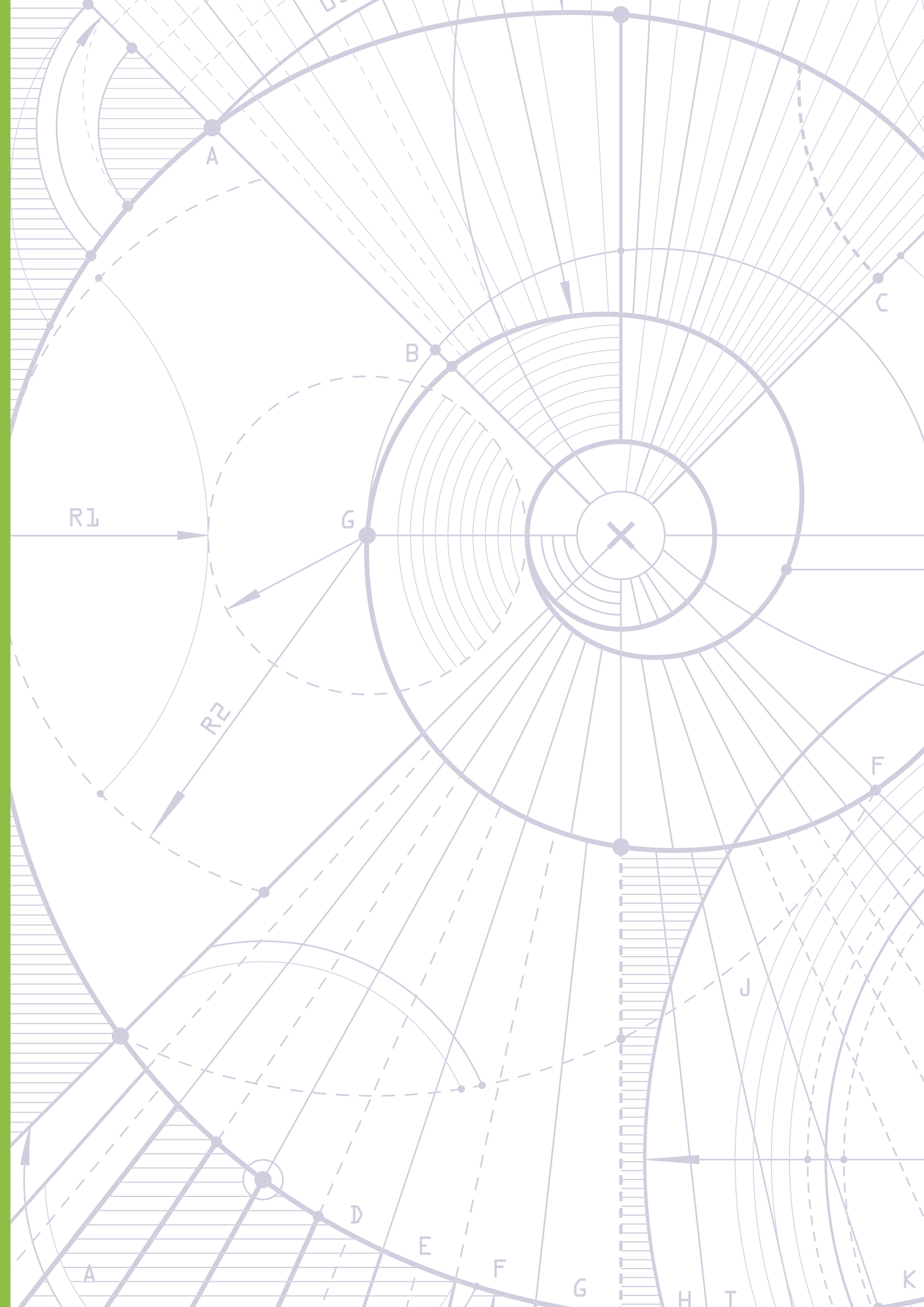
Toiming	Riigilõiv
Kaevandamiseseaduse alusel teostatavad toimingud	633
Tüübikinnitustunnistuse väljastamine, muutmine ja pikendamine	671
Lõhkematerjaliseaduse alusel teostatavad toimingud	8820
Raudtee ja raudteeveeremi registrisse kandmine ning ehitus- ja kasutusloa väljaandmine	150 111
Ohutustunnistuse väljastamine, muutmine, pikendamine	1 930
Digitaalalkirja seaduse alusel teostatavad toimingud	19
Elektronilise side seaduse alusel sagedustega seotud toimingud	1 880 666
Elektronilise side seaduse alusel numeratsiooniga seotud toimingud	3 054 029
Avalikku veekogusse kaldaga püsivald ühendamata ehitise ehitus- või kasutusloa väljastamine	1 988
Kokku	5 098 867

EELARVE

Tehnilise Järelevalve Ameti 2011. aasta tegevuskulude eelarve koos 2010. aastast ülekantud kuludega oli 2 397 710 eurot.

Kulu kirjeldus	2011. aasta eelarve*
Sõle 23a valvesüsteem	16 200
Liikmemaksud	4 090
Personalikulud kokku	1 953 893
Töötasu	1 430 946
Erisoodustused	12 000
Tööjõukuludega kaasnevad maksud	510 947
Majandamiskulud kokku	443 817
Administreerimiskulud	116 281
Uurimis- ja arendustööd	17 865
Lähetuskulud	79 606
Koolituskulud	19 128
Kinnistute, hoonete, ruumide majandamiskulud	89 848
Rajatiste majandamiskulud	19 941
Sõidukite ülalpidamiskulud	71 237
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	6 546
Inventari majandamiskulud	9 884
Töömashinade ja -seadmete majandamiskulud	9 366
Meditsiini- ja hügieenikulud	3 195
Èri- ja vormiriietus	720
Muud majandamiskulud	200
Maksu- ja riigilõivukulud	2 109

* Koos ülekantud vahenditega.



Välja andnud:
Tehnilise Järelevalve Amet

Kujundus:
Zavod BBDO

Trükk:
Pajo Trükikoda



TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET
ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

Sõle 23A, 10614 Tallinn

Telefon: 667 2000

Faks: 667 2001

E-post: info@tja.ee

www.tja.ee